

ACI GÜNÜM

Henüz yedi yaşında bir çocuktum. Beni o yaşına kadar büyüten, benim için çok değerli bir insanı kaybettim ben o yıl.

Annem ve babam çalıştıkları için, bir yaşımdan itibaren bana anneannem bakmıştı. Biliyordum, hastaydı ama ben onun öleceğini hiç düşünmemiştim.

2007 yılının Ekim ayı idi. Okuldan eve geldiğimde annem ağlıyordu. Anne ne oldu, diye sorduğumda, bana sarılarak daha çok ağlamaya başladı. Hayır dedim içimden, hayır, anneanneme bir şey olmadı. Olumlu düşünmeye çalışıyordum. Annem bana bakarak, anneanneni artık göremeyeceğiz kızım, dedi. O an yıkıldım. Ağlamaya başladım.

O günden sonra hep, anneannemin beni bir yerlerden izlediğini ve koruduğunu biliyorum. Yani hissediyorum. Bu yaşına kadar yaşadığım en üzücü olay bu oldu. Sevdiğin ve bağlı olduğun insanın artık olmaması çok acı veriyor. Bazen anneannemi rüyamda görüyorum. Onu rüyada bile olsa görmek beni mutlu ediyor. Dualarım hep seninle anneanne. Seni seviyorum.

Gaye YÜRÜK

11/D 4115

Kardeş Sevgisini Tattığım O An

2008 yılının Haziran ayıydı. O gün, annemle babam bana çok güzel bir haber vermişlerdi. Bir kardeşim olacaktı. İlk duyduğumda biraz heyecanlanmışım. O zamanlar henüz sekiz yaşındaydım. Kardeş sevgisinin nasıl bir şey olduğunu bilmiyordum.

Zamanla kardeşimin cinsiyeti de belli olmuştu. Her ne kadar ben kız olmasını istesem de kardeşim erkekti. Öğrendiğimde biraz üzüldüm; fakat daha sonra buna üzülmenin saçma olduğunun farkına vardım. Kardeşim benim gibi olmayacaktı. Hoşlandığımız, sevdiğimiz şeyler farklı olacaktı. Bunu anneme anlatmıştım. Annem bu düşüncemin yanlış olduğunu ve çok iyi anlaşabileceğimizi söylemişti.

Zaman ilerledikçe heyecanım artıyordu. Kardeşime kıyafetler, oyuncaklar alınıyordu. Az da olsa kıskanmışım. Kardeşimin doğumuna gün sayıyorduk. Bir yandan da, kardeşim nasıl bir bebek olacak diye düşünüyordum. O zamanlar küçüktüm. Her şeyi pek doğru kavrayamıyordum. Aramızda dokuz yaş olacaktı. Kardeşime ablalık yapacağımı, ona göz kulak olacağımı, onu her şeyden koruyacağımı biliyordum.

Beklenen gün gelmişti. Kardeşim doğmuştu. Onu ilk gördüğümde çok değişik duygular içerisindeydim. Herkes kardeşime ilgi gösteriyor, beni unuttuyorlardı. Bu böyle devam etti. Ben o sene üçüncü sınıfa gidiyordum. Annem derslerim konusunda bana pek yardım edemiyordu. Artık çoğu şeyi tek başıma yapıyordum.

Bir gün annem, kardeşimi kucağıma alabileceğimi söyledi. İşte o an benim için çok farklıydı. Herkes bir yana, kardeşim bir yanaydı. O zaman anladım ki, o güne kadar düşündüğüm veya yaptığım kıskançlıklar boşunaymış. Kardeşimin değerini çok iyi anladım ve onu hep koruyup kolladım.

Özge ÖZGER

11/D 4124

Acının İlâcı

“Söyleyin, o duaları edeyim, o sihirleri yapayım.”

Çinli din adamı, üzüntülü anneye acısını yatıştıracak sözler söylemek yerine, ona bir görev verdi:

“Bana, hayatları boyunca, fertlerinden bir teki bile hiçbir acı yaşamamış bir evden, bir avuç hardal tohumu getir.” dedi. “Onu, senin hayatından acıyı yok etmek için kullanacağız.”

Üzüntülü anne, bu sihirli tohumu isteyebilmek için, acının bilinmediği bir ev aramaya başladı. Sonunda, çok güzel ve çok büyük bir konak gördü ve umutla gitti, kapısını çaldı.

“İçinde hiç acı yaşanmamış bir ev arıyorum.” dedi. “Bu güzel ve büyük konağı görünce, burada acının yaşanmamış olacağı kanaatine vardım ve aradığım yerin burası olduğu sonucuna vardım.”

Konağın sahipleri, acılı anneyi içeri aldılar, ona ikramda bulundular ve acısını dinledikten sonra ona, aradığı evin burası olmadığını söylediler.

“Siz yanlış yerdesiniz.” diye söze başladılar ve sonra da, başlarından geçen tüm acılı olayları anlattılar.

Acılı anne, ev sahiplerini dinlerken onlara acımaya başladı:

“Bunlar benden daha acılı.” dedi kendi kendine. “Bunlara birilerinin kesinlikle yardımcı olması gerekir.”

Çevrede onlara yardım edecek kişilerin bulunmadığını görünce bir süre orada kaldı ve elinden geldiğince bu acılı aileye yardımcı oldu.

Acılı anne daha sonra kentte yine sokak sokak dolaşarak, içinde acının yaşanmadığı başka evler aramayı sürdürdü. Fakat hangi evin kapısını çaldıysa, hepsinde acılı hikâyeler dinledi. İçinde hiç acı yaşanmamış bir ev bulamamış; fakat kapısını çaldığı bu evlerdeki insanların acılarını paylaşarak onlara yardımcı olabilmisti.

Acılı anne, gittiği evlerde tanıştığı acılı kişilerin acılarını azaltabilmek için onlara yardımcı olmaya kendini o kadar kaptırdı ki, bir süre sonra kendi yüreğindeki evlât acısının da azalmaya başladığını gördü. Ve sonunda, sihirli hardal tohumunu aramayı da, içindeki acıyı da unuttuğunun farkına vardı.

Brian Cavanaugh

Ben En Çok Neyi Severim

Ben en çok maviyi severim
Denizimin mavisini
Gökyüzünün mavisini.

Ben en çok beyazı severim
Gökyüzünde parlayan hilâlimin beyazını
Gecemi aydınlatan yıldızların beyazını.

Ben en çok siyahı severim
Gökyüzümün mavisini geceye dönüştüren siyahı
Hiç görmediğim karagülün siyahını.

Ben en çok kahverengiye severim
Kurumuş toprağımın kahverengisini
Dökülen yaprağımın kahverengisini.

Ben en çok yeşili severim
Yaylanın yeşilini
Yaprakların yeşilini.

Hayır, ben en çok kırmızıyı severim
Mehmetçiğimin toprağa akan
Her damla kanının kırmızısını.

Buse ALTUNAY
9/A 6025

Hayalimi Gerçekleştiren Öğretmen

Hiç unutamadığım en güzel anımdır. Dördüncü sınıfa gidiyorduk ve bizimle üç sene boyunca ilgilenen öğretmenimiz o sene de sınıf öğretmenimizdi. Çok iyi bir kadındı. Rehberlik derslerinde bizimle oldukça yakından ilgilenir, bize oyunlar oynatırdı.

Bir gün bize, “yapmak isteyip de yapamadığımız, imkânsız olmayan hayaliniz ne” diye sormuştu. Herkes sırayla söyledi, sıra bana geldiğinde biraz çekinerek dedim ki, “Bugüne kadar hiç doğum günümü arkadaşlarımla kutlamadım ama kutlamak istiyorum.” Öğretmenim, benim bu hayalime gülümseyerek karşılık vermişti.

Bu sorular bittikten sonra oyun oynamaya karar verdik. Oyunumuz “sıcak-soğuk”tu. Öğretmenimiz ilk beni çıkardı dışarıya ve içeride hem silgiyi sakladılar hem de bana sürpriz bir doğum günü yapmak için anlaşılmışlar. İçeriye girdiğimde bana bir şey belli etmediler ve normal oyunumuzu oynadık.

Ertesi gün okula geldiğimde arkadaşlarım biraz belli ediyorlardı ama böyle bir şey olacağını düşünmemiştim. Ders zili çaldığında öğretmenimiz elinde pastayla sınıfa girince çok sevinmiş ve çok şaşırmıştım. Çok mutlu olmuştum. Arkadaşlarımla hediyeleştiğimizde birlikte tek tek açıp bakmıştık. Bugüne kadar unutamadığım en güzel günlerden biridir o gün.

Tuğçe ŞANDIR
11/D 504

Ben Gitmeden

Bizim bir sonumuz olmayacak
Bir başlangıcımız da olmamıştı zaten.
Hem artık seni eskisi kadar da sevmiyorum,
Eskisi kadar düşünmüyorum.
Yazmıyorum sana eskisi gibi,
Unutmaya çalışıyorum.
Her unutmaya çalıştığımda,
Bir kez daha hatırlıyorum seni.
Dalıyorum uzaklara,
Gidiyorum.
Seviyorum sensizliği...
Oysa ben seninle olmayı tatmamıştım ki,
Merak ediyorum, yalan değil,
Sana sarılmak, seni koklamak nasıl bir duygu
Terler mi ellerim, ağrır mı kalbim,
Yoksa bir hayalden ibaret mi olur yeniden,
Bir gün geçer mi içimdeki o acı,
Biter mi gönlümdeki hüznü,
Biter mi bu özlem
Ve sen gelir misin
Ben gitmeden?

Betül PEKCAN
AML-12/C

Sadi-i Şirazi “GÜLİSTAN”dan Seçmeler

Sağlığın Sırrı

İran Şahı, tıp ilminde şöhret olmuş bir hekimi, Müslümanlara hizmet etmesi için Allah'ın Elçisi'ne göndermişti. Birkaç yıl Arabistan'da kaldı hekim. Bu süre içinde kimse başvurmada ona.

Bir gün Nebi'nin huzuruna gelerek yakındı: "Beni, arkadaşlarınızın tedavi hizmetleri için göndermişlerdi. Kaç yıldır kapımı çalan yok. Kimse gelip, 'benim şöyle bir rahatsızlığım var' demiyor, muayene ve tedavi için başvurmuyor."

"Onlar" dedi Allah'ın Elçisi, "iyice acıkmadan yemezler, yemekten de doymadan el çekerler."

Hekim, "İşte!" dedi. "Sağlığın sırrı."

Akıllı kişi 'gerektiğinde' konuşur, acıkmadan sofraya oturmaz.

Yemek Şükür İçindir

Erdeşir Babekân'la ilgili bir kitapta, bir Arap hekimle arasında şöyle konuştuğu yazılır.

Babekân: "Günde ne kadar yiyecek yeterlidir insana?"

Hekim: "Yaklaşık bir kilo."

Babekân: "Ne kadar kaloriye denk düşer bu?"

Hekim: "İnsanı sırtında taşıyacak kadar."

Babekân: "Fazla olursa."

Hekim: "Sen onu sırtında taşımak zorunda kalırsın."

Yemek; canlılığı sürdürmek, korumak ve Allah'a şükretmek içindir.

Kerem Eli

Âlime sordular: "Cesaret mi yoksa cömertlik mi daha iyidir?"

"Cömertliği olanın cesarete ihtiyacı yoktur." dedi.

Behram Gür'ün mezar taşında, "Kerem eli, bilek gücüne tercih edilir." yazıyordu.

Hatem-i Tai de gelip geçti bu dünyadan. Erdemle yâd edilen adı kaldı geride.

Hatem-i Tai: Cömertliğiyle ünlü biri.

Karınca ve Arı

Bir zamanlar, Mısır'da iki bey çocuğu yaşardı. Biri ilme dikmişti gözünü, diğeri paraya. Yıllar sonra biri, ülkenin en büyük âlimi; öteki, Mısır'ın hazine veziri oldu.

Vezir olanı, zenginliğiyle ve sahip olduğu siyasi güçle övünür, âlim kardeşini aşağılardı. "Ülkenin idare gücüne ulaştım ben." derdi. "Sen hâlâ miskinsin."

Kardeşi acırdı ona. "Ben," derdi, "tükenmez bir servete sahibim. Peygamberlerin mirasçısı oldum, hikmete ulaştım. Sen de Karun'un, Firavun'un, Haman'ın varisi oldun. Onları izliyorsun."

Toprağın üzerinde, ayak altında çiğnenen bir karıncayım ben. Zehirli iğnesiyle herkesi inciten eşek arısı değilim. Başkalarını üzecek bir güç vermediği için Allah'a şükrediyorum.

Oduncunun Onuru

Hatem-i Tai'ye, dünyada kendisinden daha yüce gönüllü birini tanıyıp tanımadığı soruldu.

"Bir gün," dedi Hatem, "kırk deve kestirmiş, Arap kabile başkanlarını ve beyleri çağırmıştım. Çölde gezinirken diken toplayan birine rastladık. "Niçin Hatem'in ziyafetine gitmiyorsun?" diye sordum.

"Kendi emeğinin ürünü, insana Hatem'in şöleninden daha tatlı gelir." dedi. "İşte bu oduncuyu, onurunu koruma konusunda erişilmez gördüm."

Sır

Gazneli Mahmud'un kölelerinden bazıları, Vezir Hasan Meymendi'ye, "Bu gün Sultanımız, devletimizin önemli meselesi hakkında size ne söyledi?" diye sordular.

"Söyledikleri size de gizli kalmaz, mutlaka söyler." dedi.

Köleler, "Siz devlet görevlisisiniz, size açıkladığını bize asla söylemez." dediler.

"Sultanımız, benim sır sakladığımı düşünerek konuşuyor. Size söylememem gereken bir şey için niçin ısrarlısınız?" dedi Meymendi.

Sağlam kişilikli ve güvenilir bir insan, kendisine verilen sırrı açığa vurmaz, diline hakim olur.

Ana Başa Taç İmiş

Gençlik sarhoşluğuyla kendimden geçtiğim günlerden bir gündü. Düşüncesizlik edip önemsiz bir konuda anneme bağırış, onu üz müştüm.

Çok kırılmıştı. Ağlayarak, "Çocukluğunu ne çabuk unuttun," diyordu. "Kucağımda güçsüz ve şefkate muhtaç bir bebek olarak ağladığın günleri unutmuşsun. Unutmasaydın, zavallı ve güçsüz anneni üzmezdin."

Bir Parça Tuz

Nuşirevan ava çıkmıştı. Adamlarından birinin şansı yaver gitti, semiz geyikler avladı. Birini pişirirken tuz olmadığını fark ettiler. Hizmetçiden, en yakın köye gidip tuz getirmesini istediler.

Adam giderken Nuşirevan çağırdı, para vererek, "Bununla al! Devletin parayla tuz alması bir gelenek olsun, köylü perişan olmasın." dedi.

Oradakiler şaşırıldı. "Bir parça tuzdan ne çıkar ki?" dediler.

"Zulüm başlangıçta az idi. Her gelen bir şey kattı; büyüdü büyüdü, bugünkü şiddetine ulaştı." diye cevapladı Nuşirevan.

Halkın bağından Sultan bir elma yiyince, adamları ağacın kökünü söker. Bir yumurta alarak zulmü başlatan Padişah'ın askerleri bin tavuğu şişe geçirir.

Öfke

Suçsuz bir adamın öldürülmesi için buyruk vermişti Padişah.

"Öfkeyle kendi kendine zulmediyorsun." dedi adam.

Padişah şaşırıldı. "Ne demek istiyorsun?"

"Ölümüm bir anlık benim, fakat bu günahı sonsuza dek boynunda taşıyacaksın."

Çok etkilendi Padişah ve adamı bağışladı.

Hayat, çöl rüzgârı gibi eser. Acı, tatlı, çirkin, güzel ne varsa sona erer bir gün. Zalim, başkasına zulmettiğini sanır, oysa kötülüğü boynuna geçirir ve sonsuza dek taşır.

Sevgi ve Usanç

Kendisini her gün ziyaret eden Ebu Hureyre'ye Allah'ın Elçisi, "Bana gün aşırı gel." demişti.

"Neden ey Allah'ın Elçisi?" diye sordu Ebu Hureyre.

"Sevgin artar o zaman." cevabını vermişti Peygamberimiz.

Bir Allah dostuna, "Bu denli sıcak ve güzel olan 'Güneş'i seven ve ona gönül kaptırana niçin rastlanmıyor?" diye sordular.

"Sürekli görüldüğünden." dedi Arif. "Kışın, bazen saklanıyor, bazen ortaya çıkıyor; bu yüzden daha çok seviliyor."

İnsanlara sürekli gitmemeli, onları usandırmamalı. Kötülüklerinden dolayı kendini suçlayan ve denetleyeni başkası ayıplamaz.

Ölüm Eşit Kılar Herkesi

Çölde yalnız yaşayan bir dervişe uğramıştı Padişah. Gönül zenginliğinde, huzur içinde yaşayan Allah dostu ilgi göstermedi ona.

Çok kızdı Padişah, aşağıladı, hakaretler yağdırdı. Vezir yakasından sarsarak derviş, "Sen karşıdaki insanın kim olduğunu biliyor musun? Neden saygı göstermiyor, büyüklüğüne yakışır davranışta bulunmuyorsun?" diye sordu.

Derviş suskunluğunu bozdu, delici bakışlarını yüzüne dikerek Vezir'in, "Git" dedi. "Sultanına söyle, kendisinden bir menfaat umanlar saygı gösterir ona. Padişah, halkın güvenliği ve saadeti için çıkar tahta. Kimse onun kölesi değildir."

Devlet yönetimini yürütenler para ve silâh gücünü ellerinde bulundurlar. Fakat bunu yoksulları gözetmek için yaparlar. Koyun çobana değil, çoban koyuna hizmet eder. Kimi arzusuna erişir, kimi yarı yolda kalır. Kimi mutluluktan uçar, kiminin gönlü kırktır. Hayal peşinde koşanın beynini bir gün toprak yer bitirir. Ölüm eşit kılar herkesi.

Dervişin acı ama gerçeğin ta kendisi olan sözleri Padişah'ın hoşuna gitti, "Dile benden ne dilerse?" dedi.

"Bir daha beni rahatsız etmemeni istiyorum." dedi derviş.

"Nasihatlerini dinlemek isterim." dedi Padişah.

Derviş bir şiir okudu ona: "Elindeyken değerini bil gücünün, bir gün uçup gidecektir çünkü."

Güzel Miras

Gerçek bilgiye ulaşmış biri, çocuklarına şöyle nasihatte bulunmuştu: "Sevgili yavrularım, sanat ve hüner öğrenin. Dünyanın geçici araçlarına, paraya ve mala önem vermeyin. Makam ve rütbe şehir dışına çıkmaz. Altın ve gümüş tehlikeli bir araçtır. Ya hırsıza kaptırırsınız veya bir gün tükenir, elinizden çıkar. Sanat, tükenmez bir hazinedir. Suyu aktıkça çoğalan çeşme gibidir.

Hünerli kişi, sahip olduğu makamı yitirse üzülmez. Çünkü bir yeteneğe ve zanaata sahip olan, er geç lâıyk olduğu makama ulaşabilir. Emir vermeye alışan kişi, gücünü yitirince çok sıkıntı çeker.

Bir zamanlar Şam'da karışıklık olmuş, insanlar sağa sola kaçmış, herkes başının derdine düşmüştü. Maharet ve zanaat sahibi gençler şehre geldiler ve saray vazifeli oldular. Yeteneksiz vezir çocukları şehri terk ettiler, dilenci durumuna düştüler.

Miras istiyorsan babandan, ilme gözünü dik. Altın gümüş harcadıkça azalır, ilim ise artar.

"Fil" in Altındaki Hâlin Gibi

Korkunç bir hastalığa yakalanmıştı bir padişah. Bir grup Yunanlı hekim, "Bu hastalığın ilâcı, şöyle niteliklere sahip bir insanın ödüdür." dediler.

Padişahın buyruğuyla, o nitelikleri bünyesinde toplayan insanı aramaya çıktı görevliler. Günlerce sürdü araştırma. Sonunda bir köylü çocuğu bulundu.

Sultan, anne ve babasını çağırttı. Sayılamayacak kadar çok altın, mal ve mülk bağışladı ve razı etti onları.

Sonra "kadı"dan, çocuğun öldürülmesi için yazılı izin istedi. Kadı, "Sultan'ın kurtulması için, halktan birinin kanını dökmek caizdir." diye fetva verdi.

Çocuğu meydana getirdiler. Cellat geldi. Kılıcını çekti, hazırlandı, işareti beklemeye başladı.

Çocuk bu sıra bakışlarını göğe dikti, gülümsedi ve kendi kendine mırıldandı.

Şaşırıldı herkes. Padişah, "Tuhaf!" dedi. "Gülecek zamanı mı bunun?"

Neden güldüğünü sordular.

"Annem babam" dedi çocuk, "dünyanın geçici malı için beni ölüme teslim etti; kadı, kanımın dökülmesi için fetva verdi; Padişah kendi sağlığını ölümümde görüyor. Allah'tan başka sığınağım kalmadı. Bu yüzden göğe baktım ve esirgeyciliğine sığındım, acıyacağını ve adaletle davranacağını bildiğim için sevindim."

Senden kime kaçayım?

Adaletini istiyor, esirgeyciliğini gözlüyorum.

Senden yine sana sığınyorum.

Sultan'ın gözleri nemlendi, çok etkilenmişti. "Ölümüm, böylesi bir masumun kanının dökülmesinden iyidir." dedi. Kucakladı, gözlerinden öptü. Servet sayılabilecek bir lütufta bulundu ve bıraktı çocuğu.

Bu hikâyeyi anlatanlar, Sultan'ın birkaç gün sonra iyileştiğini söylerler.

Nil kıyısında bir 'fil'ci şu dizeleri söylüyordu:

"Ayağının altındaki karıncanın durumunu merak ediyor musun? Senin, filin altındaki hâlin gibidir."

gülistan

SADİ-İ ŞİRAZİ

Sohbetin Kurallarına Dair

Dünyanın geçici mülkü, huzurlu ve rahat bir ömür içindir. Ömür, mal mülk biriktirmek için verilmemiştir.

Musa (as), Karun'a, "Allah'ın sana bağışladığını sen de düşkünlere bağışla!" demişti. Karun kulak vermedi buna. Nasıl bir belâyâ uğradığını biliyorsunuz.

Altın ve gümüşle hayır kazanmayan, kendisine fenalık etmiş sayılır.

Dünya malından yararlanmak istiyorsan, cömert ve kerim olmalısın. Arap atasözü şöyle der: "Cömertlik, yapana yarar sağlar; bu yüzden, verince minnet altında bırakma yoksulu."

Lütuf ve cömertlik ağacının dalları arşın en yücesine erişir. Başa kakarak lütufta bulunan, kerem ağacının köklerine balta vurmuş demektir.

Hayır kazanınca şükret. Allah'ın lütfu sana yol göstermiştir. Kazanıp harcamayan ve bildiklerini yaşamayan zarardadır.

Amelsiz ilim fayda vermez. İlmi amele dönüşmeyen, ne kadar âlim olursa olsun boştur. Kitap taşıyıcısıdır o. Sırtındaki kitap mı yoksa odun mu olduğundan habersizdir.

Dostlar arasında sırları açığa vurma. Güvendiğin dağlara kar yağabilir. Dost sandığın, düşman çıkabilir sonra. Hasmina çok zarar verme. Bir gün devran döner, düşmanın dost olur.

Sırrın, sır olarak kalmasını diliyorsan kimseye açma. Sırların dosttan dostla açıklanması ve dillere düşmesi her an mümkündür. İçindeki sır senin tutsağınken, açığa çıkınca sen onun esiri olabilirsin.

Hasmı küçük görmek daima tehlikelidir. Ateş ateştir, büyüğü küçüğü olmaz. Büyük yangınlar, küçük bir kıvılcımdan doğar. Bir kez parlayınca ateş, artık önüne geçilmez.

Kararsız kaldığında ehven-i şerri (kötünün iyisini) seç. Seçimin adil olsun. İyiliği kötülüğüne bir üstün geleni tercih etmeli.

Sana karşı sevgi ve yumuşaklıkla yaklaşana, sen de sevgiyle cevap ver.

Gereğinden fazla kızgınlık nefrete neden olur. Abartılı yumuşaklık da yanlıştır. Ne başkalarını bezdirecek kadar sert, ne de fazla cesaretlendirecek kadar yumuşak ol.

Akıllı kişi kendisini başkalarından üstün görmez, bencillik yapmaz.

Bir çoban babasından nasihat istemişti. "İyilikte bulun." dedi babası. "Fakat dişleri keskin kurda yenilecek kadar değil." Bir insana acı verecek haberi taşıma.

Sabır her kapıyı açan bir anahtardır. Çölde ağır ağır yürüyen bir adamın, soluk soluğa koşanı geçtiğini gördüm. Rüzgâr kanatlı at koşamaz oldu, deveci yolu tamamladı.

Cahil için susmaktan daha değerli bir şey olamaz. Bunu bilseydi zaten cahil denmezdi ona. Bilgin ve görgün yoksa, mümkün olduğunca konuşma. İnsanı dili rezil eder, içsiz cevizi ise hafifliği.

İnsanların gizli sırlarını açığa vurma. Hem onları rezil etmiş olursun, hem de kendi güvenilirliğini yitirirsin.

İlme ulaşip onunla amel etmeyen, çift sürüp tohum ekmeyene benzer.

Bir âlîme, "Bunca ulu ve yemişli ağaç varken, niçin sadece selviye 'âzâde' deniyor" diye soruldu. "Her ağacın bir meyvesi var." dedi bilge. "Bir çağı, bir zamanı var. Mevsim gelir açar, mevsim gelir solar. Selvi böyle değildir. Her mevsimde yeşil ve tazedir o. Bu yüzden 'özgür ve bir başına' denmiştir onun için."

Geçici olana gönül verme. Halife Mutasım'dan sonra Dicle daha nice zaman Bağdat'tan akıp duracak. Hurma ağacı gibi cömert ve lütfkâr ol. Selvi gibi âzâde ve özgür ol.

İki kişi göçüp gitti bu dünyadan ah vah ile: Birincisi çok kazanıp da yemeyen, ikincisi bildiğiyle amel etmeyen.

Erdemli fakat cimri olan, başkasının kusurunu söylemekten alamaz kendini.

Kerim ve bağışlayıcı olanın kusurları görmezden gelinir. Çenesi güçlü olanın işi sağlam değildir.

Tüm geceler "Kadir" olsaydı, değeri olmazdı. Bütün taşlar Bedeşan lâlî olsaydı, lâl ile taşın değeri aynı olurdu.

Cahil, davula benzer. Gümler, oysa içi boştur.

İnsana öncelikle; akıl, düşünce ve tedbir gerek.

Rahat ve huzurlu anında gönül düşünlerini arayıp sormayan, öte dünyada huzur bulamaz.

Kıskanç kişi, Allah'ın lütuflarına karşı cimri, iyilere karşı düşmanlık doludur. Kıskanç kişiye beddua etme, o zaten yeterince belâya uğramıştır. Ona düşmanlık etmenin ne gereği var, hasetten daha korkunç bir düşman olur mu?

Bir Allah dostuna, "Bildiklerini yaşamayan âlim neye benzer?" diye sordular.

"Bal yapmayan arıya." diye cevapladı.

Gazali'ye, "İlimde bu mertebeye nasıl yükseldin?" diye sordular. "Bilmediğimi sormaktan çekinmeyerek." diye cevap verdi.

Akıllı kişi, kendisine bir şey sorulmayınca konuşmaz.

Bir zamanlar bir yerimde yara çıkmıştı. Şahabeddin Sühreverdi Şeyh'im, her gün, "Nasılsın?" diye sorduğu hâlde, yaranın nerede olduğunu bir kez olsun sormamıştı. Bana edep dersi vermişti.

Doğruyu söyleyip zincire vurulmak, yalanla zincirden kurtulmaktan iyidir. Yalan, kılıç yarasına benzer, iyileşse bile izi kalır.

İncil'de şöyle denir: "Ey insanoğlu! Zenginleşince beni unutursun. Yoksullaşınca perişan olursun. Ne zaman beni anacak, kulluğuma koşacaksın?"

Varlıkta Allah'ı unutuyorsun. Darlıkta hasta ve yaralı oluyorsun. Bilmem ki Allah'a ne zaman teslim olacaksın?

Akıllı kimse, geçmişten ders alandır. Kendisinden sonrasına ibret olmaktan kurtulmanın yolu budur. Tuzağa yakalanmış olan hemcinsini gören kuş, tanelere yaklaşmaktan çekinir. Başkası senden ibret almadan, sen başkasından ibret al.

İçinde ne varsa onu akıtır kap.

Buyruğu altındakine acımayan, bir gün mutlaka insanların hışmına uğrar. Güçlünün güçsüzü ezmesi ne kötüdür! Düşkünün gönlünü incitme, bir gün senin de kalbini kıran olur.

Feridun, Çin resamlara buyurdu. "Şu dizeleri çadırımın çevresine yazın: 'Ey akıllı kişi! Kötülere iyi davran, onların düzelmesi için çaba harca. İyiler zaten bahtiyar kimselerdir.'"

Ayağına altın dökülse, başına Hint kılıcı asılsa, yine de doğru bildiğini haykıran kişi, erdemli ve onurludur.

2005

Küçüklüğünde insanın hiçbir şekilde mutsuzluğu, derdi olmazdı. Şimdi ise büyüdükçe mutsuz ve dertleri olan insanlara dönüşmeye başladık.

Yıl 2005. Yağmurlu bir gündü. Beş yaşımıydım, hiçbir şeyden haberim yoktu. Tek derdim oyun oynamaktı. Neyse, annem akşam vakti işten gelmişti. Yemek yedik, salonda oturuyorduk. Anneme telefon geldi. Arayan Özkan dayımdı. Dayımla konuşurken annemin gözünden yaş akmaya başladı. Telefonu kapattıktan sonra, abim, ne olduğunu sordu. Halil dedem vefat etmişti. Aradan biraz zaman geçtikten sonra dayım bizi almaya geldi. Tabii ben küçüktüm, hâlâ gülüyordum. Yolda, dayım olayın nasıl olduğunu anlattı.

Dedem koyunları otlatmak için meraya gitmiş. Bir de, **dedem çok fazla sigara içerdi**, nefes darlığı vardı. İşte ecelin ne zaman geleceği belli olmuyor. Merada düşmüş, ilaçları da yanında yokmuş. Dayım bunları anlatırken köydeki evimize gelmiştik. Eve girince annem çok kötü oldu. Onu öyle görünce ben de ağlamaya başladım.

Annem, dedemin ölümüne çok üzülmüştü. Zaten annemde dedemin yeri her zaman farklıydı. Kız çocukları en çok babalarına düşkün olur derler ya! O günden sonra annem arada dedemi rüyasında görüp ağlardı. Üzülmemesini söyledim ona hep. Fakat ana baba yokluğu çok zor. Bu duyguyu bilmiyorum. Allah kimseye de yaşatmasın.

Bu konu arada aklıma gelirdi, ağlardım. O zamanlar dedemin kafasında hiç saç yoktu ve ben ondan genellikle kaçardım, korkardım yani. Çocuk aklı işte. Şimdi ise, o zamanlar dedemden kaçtığım için büyük pişmanlık duyuyorum. Fakat geçti artık. Elden bir şey gelmez.

Gamze AKBIYIK
11/D 4114

Sen Gidince

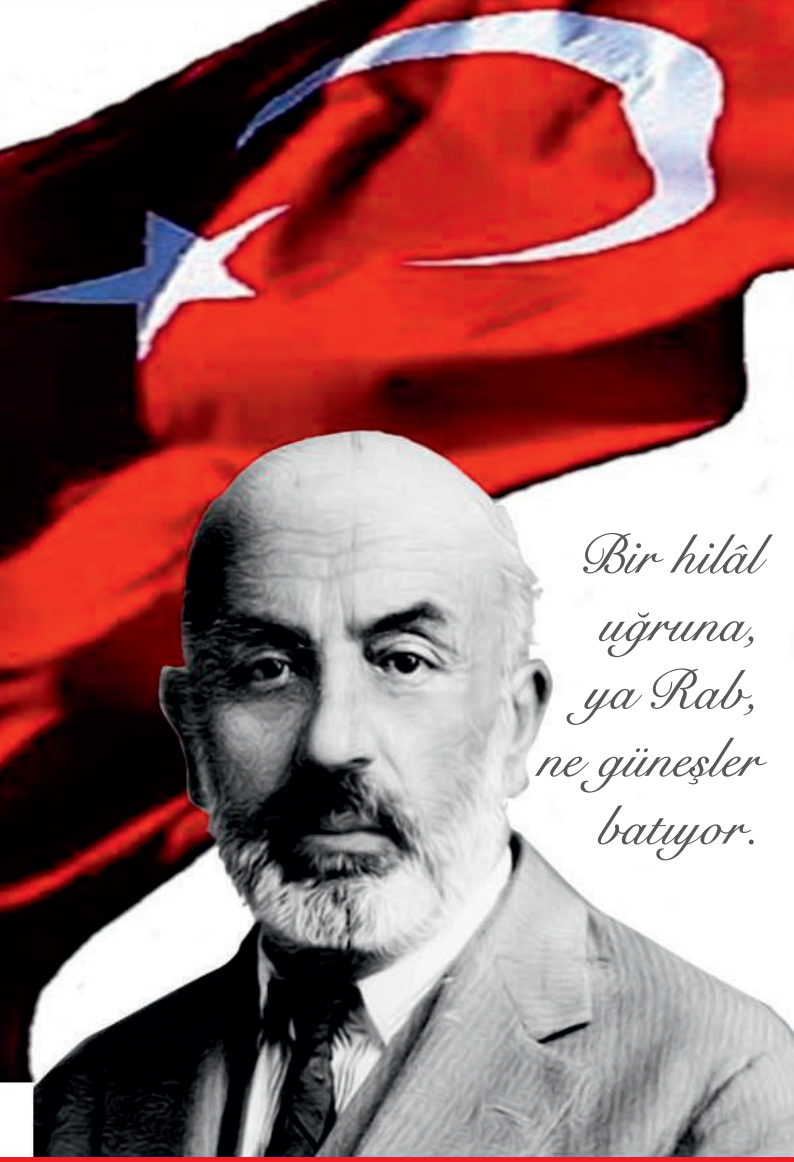
Sebebi yangınlar değildi gidişinin
Sebebi yalnızlığı,
Dönüp bir daha gelmeyeceğinin.
Arkamı döndüklerimle
Sırtımı çevirdiklerim farklıdır benim;
Belki de bu yüzdendir kaybedişlerim.

Gecenin karanlığında öğrendim
Olgunlaşmayı...

En büyük hayalimdi belki de,
Çocuk kalmak isteyişim.
Sol yanıma çöken ağırlıklarla,
Büyümeyi ben de istemedim.

Ben toprak kokusunu tanıdım,
Babacığım gidişinle!...
Umut kokan ellerimin
Toprak koktuğunu anlayınca öğrendim,
Hayatın gerçeklerini.
Beni sormayın.
Babamın bıraktıklarıyla
İdare etmek zorundayım.

Gül KAYA
9/A 6005

*Bir hilâl
uğruna,
ya Rab,
ne güneşler
batıyor.*

MEHMED ÂKİF ERSOY'UN KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ (ÂKİF'İN SECİYESİ VE HUSUSİYETLERİ)

NOT: Yandaki metin, "Safahat"ın, İnkılâp Kitabevi yayınlarından çıkmış olan 21. baskısından iktibas edildi. Metni, 1944 yılında Safahat'ın (yedi kitap bir arada) Lâtin harfleriyle ilk baskısını hazırlayan Ömer Rıza Doğrul kaleme almış.

Âkif, tam bir seciye ve kanaat sahibi idi. Hâdiselerin arkasından gelişigüzel sürüklenmezdi. Muayyen ve başlı başına kanaatleri, ölçüleri vardı.

Çok azim sahibi idi. Bir kere bir şeye azmetti mi, artık onu yapmak mesele değildi.

Vefakârlığı müstesna derecede idi. Dostluğuna bihakkın (hakkiyla) güvenilirdi. Vefasızlık, nazarında en büyük namertlikti. Yalnız insanlara karşı değil, Allah'ına, Peygamber'ine, milletine, vatanına karşı da vefakârdı.

Çok mütevazı idi. Gösterişi hiç sevmeydi. Sırası gelmeyince ilmini bile izhar etmezdi (bilgisini ortaya koymazdı).

Çok büyük izzet-i nefis (haysiyet) sahibiydi. Bütün hayatında hiçbir defa hiçbir kimseye karşı en ufak bir zillet göstermemişti. İzzet-i nefisini rencide edecek ufak bir söze, ufak bir muameleye, hatta ufak bir bakışa bile tahammül edemezdi. Şeref ve haysiyetine bütün müddet-i ömründe toz kondurmamıştı.

Son derece metin bir adamdı. Yeis, korku nedir bilmezdi. Hissiyatına karşı soğukkanlılığını muhafaza ederdi.

Mert bir adamdı. Çocukluğundan beri mertliğe meftundu (tutkundu, vurgundu). Aceze düşmüş adamdan intikam almayı mertliğe münafi (aykırı) görürdü.

Bütün insanlara karşı hayırhahti. Bilhassa arkadaşlarını iyi bir hâlde görmekten büyük zevk alırdı.

Söze büyük kıymet verir, verdiği sözü mutlaka yerine getirirdi. Meğer ki ölüm, yahut ona yakın bir mâni zuhur ede (engel ortaya çıka).

Yalan nedir bilmezdi. Her sözü doğru idi. Hiçbir kimse, müddet-i ömründe onun bir kere olsun yalan söylediğini görmemiştir. Yalan söyleyenlere çok kızardı.

Utangaçtı. Onun faziletinden, kudretinden bahsederseniz kızarır, başka tarafa bakardı.

Hayatın ıstıraplarını gülererek karşılardı. Ona göre, hayatta tahammülü kabil olmayan en büyük yük, hamule-i minnetti (minnet yüküydü). Fenalığa karşı iyilikle mukabeleye çalışır ve bundan zevk alırdı.

Ömründe bir kere olsun, kuvvete boyun eğmemişti. Kaviler, nüfuzlular onu karşılarında daima haşın görmüşlerdi. Haksızlığa karşı tahammülü yoktu ve haksızlığa hemen mukabele ederdi. İstibdadın şiddetle aleyhinde idi. Kızınca yüzü korkunç bir heybet alırdı; korkunç şiirlerindeki heybet gibi.

Halkın ıstıraplarına alâka gösterirdi. Halk sıkıntıda iken zevk ve sefahat içinde yüzlenlere düşman kesilirdi.

Çetin huylu idi. Onunla dost olmak kolay değildi. Onu anlayabilerseniz canını da sizin için feda ederdi.

Her şeyi tamdı; alâkası da, alâkasızlığı da. Sevdiğini tam severdi. Ruhunun ısınmadığı adamlara da alâka göstermezdi; fakat kin de bağlamazdı.

Sohbetine doyamazdınız. Susması bile zevkliydi. Bazen yalnız gözleri konuşurdu. Sevdiği, inandığı şeylere ağızını açamazdınız; buna tahammülü yoktu. Başkasının inandıklarına hürmet ederdi. Kendisinin de inandıklarına, başkası hürmete mecburdu.

Kendi işlerinde lâkaytı. Fakat sevdiklerinin her işine alâka gösterirdi. Sevdikleriyle çok lâtife ederdi.

En sevdiği şey, yalnız kalıp düşünmektir. Şehrin dağdağasından (gürültü patırtısından) sıkılır, daima uzak ve ıssız yerlerde dergâh gibi bir yeri olmasını tahayyül (hayal) ederdi. Orada insanlardan uzak, tabiatla baş başa kalmak isterdi.

Çok hazırcevaptı. Bazen cevap makamında, "fıkra gelsin mi?" der, hemen bir fıkra naklederdi. Hoşuna giden fıkra, şiir, her ne olursa olsun tekrarından zevk alırdı. Bir meclisten hoşlandı mı söze seve seve karışır, açılırdı. Meclise yabancı karıştığı zaman neşesi kaçardı. Fikrini bir ilâmın hüküm fıkrası gibi kısa söylerdi. **Kalabalıkta yok denecek kadar sessizdi.**

Okutmak ve yazmak en büyük zevki idi. Okuttuğu derse ehemmiyet verirdi. **Bildiğini iyi bilirdi. Bilmediği şeye de hiç karışmazdı.** Hâfızası çok kuvvetliydi.

İrfan ve liyakâte meftundu. Kudret ve fazilet sahiplerini candan sever, kudret ve kabiliyet gördüğü herkesi millete hizmet yolunda çalışmaya teşvik ederdi.

Cahilâne taassubun müthiş düşmanıydı. Eskiye kayıtsız şartsız bağlı değildi. Yeniye de körü körüne taraftar değildi. Düsturu şu idi: **"Eski, eski olduğu için atılmaz, fena olursa atılır. Yeni, yeni olduğu için alınmaz, iyi olursa alınır."**

O, hem şair, hem âlimdi. Ahlâkî meziyetleri, insanî vasıfları; şiirinden de, malûmatından da yüksekti. Asrın icabatına, gençliğe, istikbale ehemmiyet verirdi.

Çok hür fikirli ve müsamahakârdı. Geniş düşünürdü.

Musikiyi çok severdi. Nisfiye ('hey'in kısası) üflerdi.

Kimseinin hususiyetine (özeline) karışmazdı. Yalnız heyet-i içtimaiyeyi (sosyal heyeti, yönetimi) çektiştirirdi. 'Kendi' olmayana kızardı, ikiyüzlülere garazdı.

Hâsılı, yüksek bir şair olduğu kadar, tam mânâsıyla bir insan-ı kâmil (olgun insandı).

İstanbul'da Gururlu Gün

Geçen sene yaz tatilinde bir spora başlamak istiyordum. Hangi sporla ilgileneceğime karar veremiyordum. Bir gün, annemin bir arkadaşını ziyarete gittik. Kendisi kırtasiye işletmecisiydi. Fakat bunun yanı sıra karate sporuyla da uğraşıyormuş. Sohbet sırasında bana, karate salonuna gelmemi, bu sporun çok işime yarayabileceğini, mecbur kaldığımda kendimi savunabileceğimi söyledi.

Bu fikir benim aklıma yattı. Daha sonra ben bu konuyu bir arkadaşım ile paylaştım. O da katılmak istediğini söyledi. Biz denemek amacıyla bir hafta gittik. Açıkçası gerçekten hoşuma giden bir spor oldu. Artık düzenli olarak spora gidiyorduk.

Aradan altı ay geçmişti. Biz beyaz kuşaktan sonra sarı kuşak olmuştuk. Kuşak sınavlarımız ise dört ayda bir yapılıyordu. Bir gün bize, İstanbul'da yarışma olacağını söylediler. Fakat sarı kuşaklar daha yeni oldukları için yarışmaya giremezlerdi. Buna üzülsem de, üst kuşak arkadaşlarım bu yarışmaya dahil olacakları için sevindim. Biz de takımca arkadaşlarımızı desteklemek için İstanbul'a gitmeye karar verdik.

Beklenen gün gelmişti. Sabahın yedisinde toplanıp, tuttuğumuz otobüsü beklemeye başladık. Otobüs gelince ve herkes yerini alınca İstanbul'a doğru yolculuk başladı. Yolda yemek için herkes bir şeyler getirmişti. Arabada kurabiyeler, börekler, kekler, pastalar afiyetle yendi.

Derken yolculuk bitti ve yarışmanın yapılacağı spor salonuna geldik. Sıramızı bekledik. Yarışmada sıra arkadaşlarımıza geldiğinde, pür dikkat onlara bakıyorduk. İlk maçı arkadaşımız kazandı. İkinci maçında ise az bir farkla kaybettik. Fakat son maçı kazanarak üçüncü olmayı başardı.

Hiç yoktan, üçüncülük de olsa bir dereceyle dönmek gurur vericiydi. Yarışmalar bittikten sonra gezmek için çıktık. Alışveriş merkezi ve Silivri sahili harika yerlerdi. Bu da böyle gurur verici bir gündü.

Merve KAHRAMAN

4120 - 11/D

HALİL İBRAHİM BEREKETİ

Büyük din ve bilim adamlarından Ulu Arif Çelebi anlatıyor: Vaktiyle birbirini çok seven iki kardeş varmış... Büyüğü Halil, küçüğü ise İbrahim... Halil evli ve çocuklu, İbrahim ise bekârmış. Ortak bir tarlaları varmış iki kardeşin. Ne mahsûl çıkarsa, iki pay ederlermiş. Bununla geçinip giderlermiş. Bir yıl yine harman yapmışlar buğdayı. İkiye ayırmışlar, başlamışlar taşımaya... Halil bir teklif yapmış: "İbrahim kardeşim, ben gidip çuvalları getireyim. Sen buğdayı bekle." Peki abi, demiş İbrahim. Halil gitmiş çuval getirmeye. O gidince, düşünmüş İbrahim: "Abim evli, çocuklu. Daha çok buğday lâzım onun evine." Böyle demiş ve kendi payından bir miktar atmış onunkine... Az sonra Halil çıkagelmiş. "Haydi İbrahim!" demiş "Önce sen doldur da taşı ambara." İbrahim, kendi yığınının bir çuval doldurur ve düşer yola. O gidince Halil düşünür bu defa: Der ki: "Çok şükür ben evliyim, kurulu bir düzenim de var; ama kardeşim bekâr. O daha çalışıp para biriktirecek, ev kurup evlenecek." Böyle düşünerek kendi payından atar onunkine birkaç kürek. Velhasıl biri gittiğinde, öbürü, kendi payından atar onunkine. Bu böyle sürüp gider... Ama birbirlerinden habersizdirler. Nihayet akşam olur, karanlık basar. Görürler ki bitmiyor buğdaylar; hatta azalmıyor bile... Hak Tealâ bu hâli çok beğenir. Buğdaylarına bir bereket verir, bir bereket verir ki günlerce taşır iki kardeş, bitiremezler. Şaşarlar bu işe. Aksine çoğalır buğdayları, dolar taşar ambarları.

Bugün "bereket" denilince, bu kardeşler akla gelir. Bu bereketin adı: Halil İbrahim bereketidir.

HAYAL VE GERÇEK

Ay ışığı pencereden girende
Senden yana hayal kurmak ne güzel
Ya bir otobüste ya bir trende
Gurbet ilden sana varmak ne güzel.

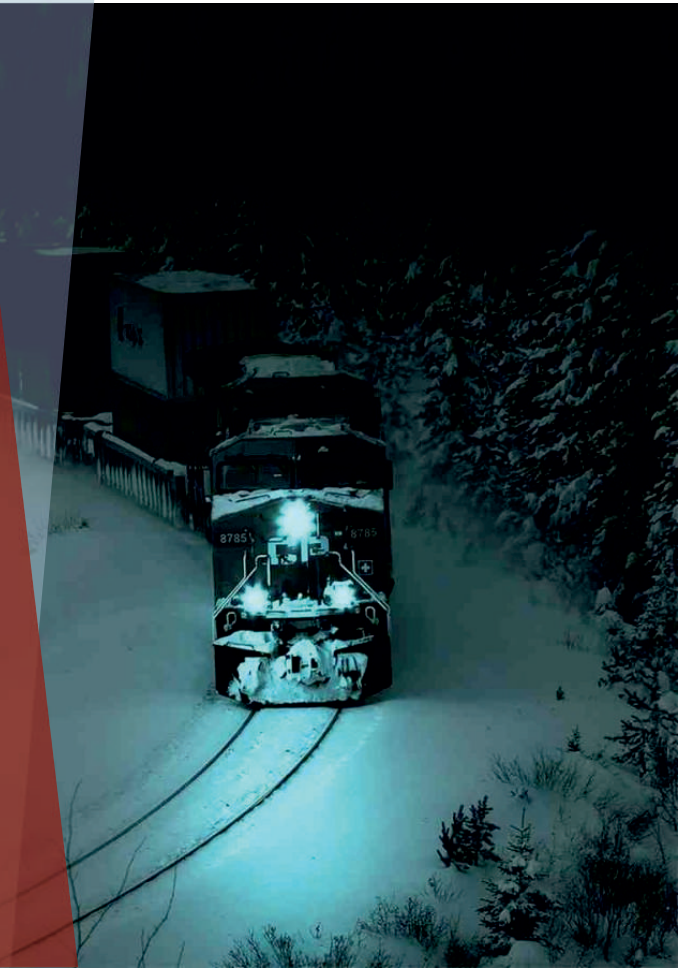
Aşkın mayasını senden alıp da
Şekillendim seveda denen kalıpta
Evinizin kapısını çalıp da
İlk çıkandan seni sormak ne güzel.

Umudu yoksula bol verir Hüda
Bin tohuma can var, bir damla suda
Gerek uyanık ol, gerek uykuda
Benden bakıp seni görmek ne güzel.

Kurumadan daha yolculuk teri,
"Gel" diye yanına çağırırsan beni;
Bırakıp bir yana gamı kederi
Doya doya seni sarmak ne güzel.

Aşk deyince, anlattığı her şeydir
Öldürdükçe tadı gelen bir şeydir
Azrail'e can vermesi zor şeydir
Sen istersen sana vermek ne güzel.

Abdurrahim KARAKOÇ

Bir Fincan Kahve

İş hayatında önemli yerlere gelmiş bir grup eski mezun arkadaş, üniversitedeki hocalarından birini ziyarete gitmişler. Çeşitli konular konuşulduktan sonra sohbet, "iş" in yarattığı strese ve hayatın zorluklarına gelmiş. Üniversite hocası, ziyaretçilerine kahve ikram etmek üzere mutfağa gitmiş. Değişik boy, renk ve kalitede birçok fincanın bulunduğu bir tepsiyle geri dönmüş.

Bazısı porselen, bazısı seramik, bazısı cam, bazısı plâstik olan fincanları ve kahve termosunu masaya koyup kahvelerini oradan almalarını söylemiş. Eski öğrencilerin tamamı kahvelerini alıp koltuklarına döndüğünde hocaları onlara şunları söylemiş:

Farkına vardınız mı bilmem, zarif görünümlü, güzel, pahalı fincanların hepsi alındı. Masada yalnızca ucuz ve basit görünümlü fincanlar kaldı. Elbette kendiniz için en güzelini istemek ve onu almak çok normal. İşte bu, demin bahsettiğiniz problemlerinizin ve stresin nedeni. Hepinizin istediği "fincan" değil "kahve" iken, bilinçli olarak her biriniz birbirinizin aldığı fincanları gözleyerek daha iyi olan fincanları almaya uğraştınız. "Hayat" ın kendisi "kahve" ise; iş, para ve mevki "fincan"dır. Bunlar yalnızca "hayat" ı tutmaya yarayan araçlardır. Hayatın kalitesi bunlara göre değişmez. Bazen yalnızca fincana odaklanarak, içindeki kahvenin zevkini çıkarmayı unutabiliyoruz.

KÜÇÜK AFACAN YEMEK YEMİYOR MU?

Ben küçük afacan Dilcan. Anne ve babamın biricik kızıyım. Annem beni çok seviyor. Tabii ki babam da. Ben de onları çok seviyorum. Hayatımdan çok memnunum. Fakat annem benden memnun değil galiba. Neden mi? Çünkü ben yemek yemeyi sevmiyorum. Her nedense sofraya oturur oturmaz, "Hadi kızım çorbanı bitir, hadi kızım biraz daha ye..." sözleri bana hiç çekici gelmiyor. Biraz da çocukluk yanımlı kullanıp onu bu konuda uğraştırıyorum. Bunları okuyunca 'vay bacaksız, annesine neler de yapıyormuş' dediğinizden adım gibi eminim. Neden yemediğimi merak ediyorsunuz değil mi? Tabii ki formumu korumak için değil.

Annem, bir gün boyunca bana yemek yemem için türlü türlü övgüler yağıdırıyor. Sofra bir yanımda, anneciğim karşımda. O, "Ye! Sana şunu alacağım, bunu alacağım." dedikçe nazlanıp duruyorum. Bebekken de ne zaman ağlasam, sevgili annem aç kaldığı zannedip biberonu ağzıma dayıyordu. Ben biberonu bıraktım; ama annem hâlâ, "Ye kızım!" demeyi bırakmadı.

Günlerden bir gün, beni hayrete düşüren olağanüstü bir şey oldu. Tıpkı masallardaki gibi beni şaşırtacak bir şeydi bu. Annem, ne yaptı ne etti, bu soruna bir çözüm yolu buldu. Nasıl mı?

Artık bana, "Ye kızım!" demiyor. Sofrayı kuruyor ve benden çok kendi yemeğiyle ilgileniyor.

Gözümün önünde bir güzel karnını doyuruyor. Bana da, "On beş dakikan var Dilcan. Yemeğini ye, yoksa sofrayı kaldırıyorum." diyor. İçimden bir ses, "Benim annem ölü de sofrayı kaldırmaz." diyordu; ama öyle olmadı. Gerçekten on beş dakika biter bitmez sofrayı kaldırdı. Bir böyle, iki böyle derken, baktım ki annem pes etmiyor. Bir iki gün sonra, "Anne ekme!" diye bağırmağa başladım.

Şimdi sofraya oturuyoruz. Annem; "15 dakika" der demez elim ayağım birbirine dolaşır. O zaman konuşmayı bırakıp afiyetle yemeğimi yiyorum. Oysa önceden öyle miydi? Ne vaatlerle yemek yerken anneme de bin bir çeşit soru sorardım. O da, yesin diye beni kırmamak için sorularımı cevaplardı. Gün boyu aç kaldığımı düşünüp, elime durmadan yiyecek bir şeyler verdiği için açlık duygusunu tadamıyordum ki!

Sevgili anneler! Yemek konusunda fazla titiz olmayın; ama kararlı olun. Bırakın çocuklarınız açlık duygusunun tadını çıkarsın. Küçük afacanlar, annelerinin zayıf tarafını çabuk keşfeder. Bir bakmışsınız evin küçük hükümdarı olmuşuz. Bilmelisiniz ki, yemeği kullanıp, sizin ilginizi ve sevginizi üzerimize çekmeye çalışıyoruz. Akabinde her istediğimizi de elde ediyoruz. Çocuklarınızla ilgilenin, onlardan sevginizi esirgemeyin; ama yemek yerken değil. Daha ne diyeyim ki!

NOT: Bu yazı, bir günlük gazetenin ek'inden alıntılanmıştır.

Kadriye BAYRAKTAR

CENNET KOKUSU

Cennetin kokusunu evlât kokusuyla duymak mümkünmüş. Bunu anne olunca anladım. Yılların özlemi nihayet sona erdi. Bir gülümsemesiyle dünyanın yaşanması bir yer olduğunu, onun da her şeye bedel olduğunu görmek anlatılması güç bir duygu. Evlât hasretiyle yananlar beni çok daha iyi anlarlar sanırım.

Yıllarca bir bebeğimin olduğunu, olacağını hayal ettim. Nasıl bir duygu olduğunu anlamaya çalıştım. Her ne kadar onsuz da bir aile olduğumuzu, eşimle birbirimize yettiğimizi düşünsek de o aramıza katılınca anladık yarım olduğumuzu. Bir yanımız eksikmiş. Şimdi tam olduk. Meğer yıllarca onu beklemişiz.

Uzun yıllar süren tedavi aşamaları, umutlar ve ardından yaşanan hayal kırıklıkları. Maddî manevî yaşanan yıpranmalar. Umutla başlanan tedaviler gözyaşları ile sona erdi. Gitmediğim doktor, kullanmadığım bitkisel kalmadı. Yaşanan uzun ve zorlu bir süreç. Artık tek çare evlât edinmekti. O kararı vermek ayrı bir zorluktu. Sorumluluğu çok fazlaydı. Zordu. Ya benimseyemezsem? Ya sevemezsem? Peki ya büyüdüğünde yaşayacağım sorunlar? Hazır mıydım? Değildim.

Biz bir aile olmak istiyorken o da bir aile arıyor dedim kendime. Benim ona olduğu kadar onun da bana ihtiyacı vardı. Biz birbirimize ilâh olacaktık. Birbirimizde şifa bulacaktık. Neden olmasın dedim kendime. Artık bir şeyleri göze almam gerekiyordu. Evlât edinmek için başvurduk. Bir yığın prosedür. Uzun uğraşlar sonunda kabul edildik. Ve sıraya alındık. Beklemeye başladık. Yaşanan onca olumsuzluktan sonra artık umutları solmuş biri olarak beklemeye başladım. Sanki bir aksilik olacak, bu iş de kötü sonuçlanacak duygusu peşimi bir türlü bırakmıyordu.

Bir gün telefonum çaldı. "İki aylık bir bebeğimiz var, gelin görün" dedi telefondaki görevli bayan. Gidiyoruz ama ben hâlâ 'olmayacak' endişesiyle gidiyorum. Nasıl bir bebek acaba? Ya ısınamazsam? Sorularımla mücadele ediyorum, tarifi imkânsız bir heyecan. Bizi bir odaya aldılar. Bebeğimizi hazırlayıp getiriyoruz, dediler. Kalbimin sesini duyuyordum, kalp krizi geçiriyordum sandım. Sonra onu bir yabancının kollarında bana doğru gelirken gördüm. O nasıl bir şeydi. Yüreğim yerinden fırlayacak sandım. Sanki bana "kaç gündür seni bekliyorum, nerde kaldın" der gibi bir bakış attı. "Tüm korkularının farkındayım anne, sen hiç merak etme, o iş bende" diyordu. Tüm endişelerim korkularım kanatlanıp uçmuştu. Kucağıma aldığım anda "sen şimdi benim misin" dedim. Artık ben de anne olmuştum. Yılların hasreti sona ermişti. Hamile kalırsın, dokuz ay on gün sonra evlâdına kavuşur her şeyi unutursun. Peki ya yıllarca çektiğin hasret, yaşadığın sancı, işte onu sadece kalbinde büyütüp seven anneler anlayabilir. Eğer benimle aynı şeyleri yaşıyorsanız, evlât edinmek hakkında çekinceleriniz varsa size sadece şunu söyleyebilirim. Siz neyi arıyorsanız, emin olun o da sizi arıyordu. Sevgiyle kalın.

NOT: Bu yazı, "Ödemiş CEPHE" gazetesinden iktibas edilmiştir.

Özlem ERAKYOL (Misafir Kalem)

VAR MI BUNDAN ÖTESİ

İçimdeki mutluluk Polyanna'ninkine kadar masum. Her şeyin gözüme iyi gözüktüğü bir günü yaşamaktayım. Savrulduğum her noktada, mutlaka mutlu olabilecek bir dürtüye sahibim. Yüzümdeki gülümseme eksik olmazken, kimseler kıramıyor kalbimi. Öyle saf, öyle masumum o gün. "Mutluluk oyunu" oynamaya ant içmiş gibiyim.

Bazı şeyleri değiştiriyorum. Elimdeki ince kitap, yerini, bir hayli kalın olan diğer kitaba bırakıyor. Gözlerimi kırıştırarak okuyorum, başlarda anlamakta zorlanıyorum. Girişi çok gizemli geliyor. Ve ardından bir at arabasında başlayan korkulu seyahatim.

Nereye gittiğimi bilmeden, atların nal sesleri arasında nefesimi, sıkışmışçasına kesik kesik alıyorum. Korku dolu seyahatim, muazzam bir sarayda son buluyor. Çevreyi incelerken, birbirinden güzel genç kızlarla tanışıyorum. Sonrasında, birbirini takip eden eğitimler alıyoruz kızlarla. Aldığımız eğitimlerde sorulardan tek bir kişinin adını duyuyorum. Hasan Sabbah diyorlar ona. Herkes ona inanıyor, adını ağızlarından düşürmüyorlar. Bu ismin yanında, bulunduğum yere dair bir şey daha öğreniyorum. Buraya Alamut diyorlar. Alamut, Fedailerin Kalesi...

Değişiyor yine her şey. İçindeki gizemi çözemediğim kitap, yerini, daha küçük ve onun gibi kalın olmayan bir kitaba bırakıyorum.

İlk sayfayı açıyorum. Ağzımdan kaçan isme engel olamıyorum. Zeze... İlk sayfadan itibaren içime, beş yaşında bir oğlanın yaramaz ve uslanmaz ruhu kaçıyor. Haylazlığımla tüm mahalleyi bıkıtıyor, sürekli dayak yiyorum. İştittiğim azarlar ya da annemden yediğim terlikler içimdeki çocuk ruhumu öldürmüyor.

Büyük ablam haricinde iki büyüğümünden de dayak yememe rağmen, onları sevecek kocaman bir yüreğe sahibim. Hayal gücüm onları affetmeme yetip artıyor. Bir de, benden geveze olan portakal fidanımla her şey gözüme çok normal gözüküyor. Onun gövdesine yaslanıp, yaptığım haylazlıkların nedenini ona anlatmak günün sonunda çok iyi geliyor. Beni dinleyen tek dostum o oluyor her zaman.

Benim hakkımda birçok şey diyorlar. Yaramaz, şımarık, haylaz... Ama bir de, garip gelmesine rağmen dillerinden düşürmedikleri bir söz daha var: Şeytanın vaftiz oğlu.

Zaman geçtikçe, hayatıma, Portekizli dedikleri, asabi gözüken ama kocaman bir yüreğe sahip olan o adam giriyor. Haylazlıklarımı sorun etmiyor, beni dövmüyor. Kafamda dolaşan tilkileri ona anlattığımda yadırgamıyor. Portekizlinin arabası ve kocaman kalbi sanırım gönülden sevdiğim ilk şeyler. En çok da kalbi...

Zaman acımasızca akıyor. Acı dolu günleri kapıya bırakveriyor. Sevdiğim ilk iki şey, aynı günde aynı anda beni terk ediyor. Ebediyete ulaşıyorlar. İçimde ölen çocukluğumla yaşamaya devam ediyorum. Portekizliye haylazlıklarımı anlatamadan geçiyor yıllar.

Bir kitap daha bitiyor. İçim Zeze'nin acısıyla dolup taşıyor. Kendi çocukluğumu kaybetmişim gibi hüzün boğuyor her yanı. Gözümdeki yaşı silerek kalın bir kitap alıyorum elim.

Kitabın sayfalarını çevirip okumaya başlıyorum. Her şey gururumla başlayıp aynı şekilde bitiyor. Çok seviyorum. Ona verdiğim değer uğruna, yapmam dediğim her şeyi bir bir gerçekleştiriyorum. Onun heybetli duruşu alıkoyuyor kalbimi. Uymayan aile yapımıza rağmen bırakmıyor beni. Gelini oluyorum. Her şey çok güzel gidiyor derken, ailesinin yüzünü kara çıkarıyorum. Erkek evladı onlara veremiyorum.

Her şeyin güzel olacağına beni inandıran sevdiğim adam, kalbimi kırıyor. Sevdama ihanet ediyor. Başka bir kadını hayatına sokuyor, ailesinin zoruyla. Yüzleştığımızde, direnemedim, diyor. En çok da, başını eğip pişman olması yakıyor canımı. Delicesine sevsem de gidiyorum.

Bu hikâyede, Piraye'nin gururunu taşıyorum yüreğimde. Onun sevdasından geçtiği acıları çekiyorum. Diğer bir yanımda Haşim'in pişmanlığıyla yanıp kavruluyor. Kül oluyorum. Geriye, Piraye ve Haşim'in sevdâ külleri kalıyor.

Kısaca demek istemesem de özet geçiyorum. Duygular değişen şeyler. Kitap okuyan biri, yaşadığı duygu değişiklikleriyle tanınır. O satırlar sizi öyle bir bağlar ki, istemsizce kaptırırsınız kendinizi. Çevrilen sayfalar, daha fazla heyecan daha fazla bilgi demektir. Biz çok şey öğrendik. Bin bir türlü duyguyu tattık. Pişman olmadık. Olmamıza imkân da yoktu zaten. Sayfalara sığdırdık benliğimizi. Esir alındı duygularımız. Ve biz kitapların esaretine öyle bir bağlandık ki... Kopamadık... Bu duygudan mahrum kaldık. Başladığımız hiçbir şeyi bırakamadık. Çok sevdi biz. Okuduk, okuttuk, anlattık, okurken yaşadık. Sorsanız hiç şehir dışına çıkmadım ama okuduğum kitaplar sayesinde tüm evreni tanıyor gibiyim. Binlerce şehir, yüzlerce ülke aynı sayfalarda buluştuk. Tüm dünya kardeşlerimizle okuduğumuzu, hissettiğimizi birdi. Var mı bundan ötesi?

Sinem BOYUKISA
AML-12/B

SİRKİN KAPISINDAN DÖNDÜĞÜMÜZ GECE

Bir insanın hayatının en önemli kısmı, iyilik ve sevgi adına yaptığı küçük, isimsiz ve hatırlanmayan eylemlerdir.

Ergenlik dönemindeydim ve babamla sirk bileti kuyruğunda bekliyorduk. Sonunda bilet gişesiyle aramızda tek bir aile kalmıştı. Bu aile beni çok etkiledi. Hepsini de on iki yaşın altında tam sekiz çocukları vardı. Çok varlıklı olmadıkları her hâllerinden belliydi. Üzerlerindeki giysiler pahalı şeyler değildi; ama tertemizdi. Çocukların hepsi babalarının arkasında ikişerli sıra olmuş, el ele ve terbiyeli terbiyeli sıranın kendilerine gelmesini bekliyorlardı. Neşe içinde palyaçolar, filler ve o gece görecekleri değişik şeyler hakkında konuşuyorlardı. Daha önce sirke gitmedikleri konuşmalarından belliydi.

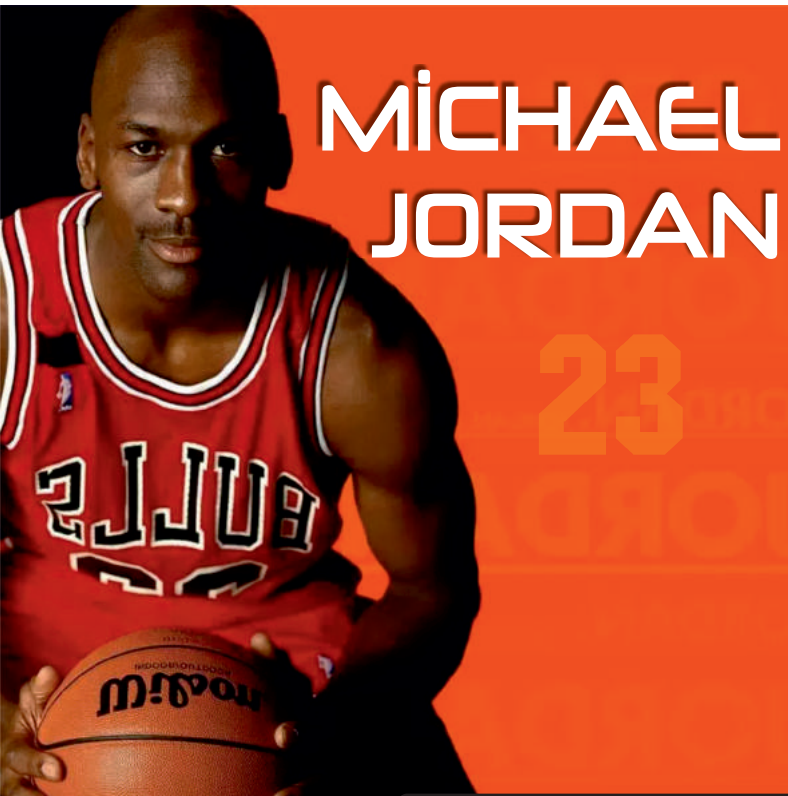
O gece hiç kuşkusuz hayatlarının çok önemli bir gecesi olacaktı. Anneyle baba gururla çocukların önünde duruyorlardı, el ele tutuşmuşlardı.

Gişedeki memur, babaya kaç bilet istediklerini sordu. Baba gururla, "İki tane eşimle kendim, sekiz tane de çocuklarım için bilet istiyorum." diye cevapladı onu. Gişe memuru biletlerin bedelini söyledi. Annenin eli babanın elinden ayrıldı ve başı öne düştü. Babanın dudakları titremeye başladı, gişeye biraz daha yaklaştı ve "Ne kadar dediniz?" diye sordu. Gişe memuru, biletlerin bedelini tekrarladı. Adamın o kadar parası yoktu.

Şimdi nasıl dönüp çocuklarına, onları sirke götürecektik kadar parası olmadığını söyleyecekti? Babam, bu durumu görünce elini cebine soktu, cebinden bir 20 dolar çıkardı ve parayı yere düşürdü. (Biz de çok varlıklı bir aile değildik.) Sonra yere eğildi, parayı yerden aldı, adamın omzuna dokundu ve ona, "Affedersiniz, bu para cebinizden düştü." dedi. Adam olan biteni anlamıştı. Dilenmiyordu ama çok çaresizdi. Utanç duyduğu ve çok üzüldüğü bu durum karşısında, yapılan yardımı minnetle karşılamıştı. Babamın gözlerinin içine baktı, eli iki elinin arasında, 20 doları aldı. Dudakları titrerken babama, "Teşekkür ederim, çok teşekkür ederim, bayım. Bu yaptığının benim ve ailem için önemi çok büyük." dedi.

Biz babamla arabamıza bindik ve evimize döndük. O gece sirke gidemedik; ama bunun hiç önemi yoktu.

Joyce Savage

Michael Jordan lise ikinci sınıf öğrencisiyken, okul basketbol takımına alınmadı. Antrenörü, onun bu konuda yetenekli olmadığını, boyunun da kısa olduğunu belirterek takımda yer alamayacağını söyledi.

Eve geldiğinde Michael'in morali oldukça bozuktur. Hemen odasına çıktı ve ağlamaya başladı. Hayalleri yıkılmıştı. Durumu fark eden annesi odaya girdi ve "Neler oluyor?" diye sordu.

"Takıma giremedim." diye cevap verdi Michael. "Bana, sen küçüksün dediler."

Annesi bunun üzerine kolunu oğlunun boynuna doladı. "Bak," dedi, "önemli olan, takımın içinde senin ne kadar küçük olduğun değildir; senin içinde ne kadar büyük bir takım olduğudur."

Bu sözler genç basketbolcu Michael Jordan için yeni bir başlangıç oluşturdu. Artık ne istediğini çok daha iyi biliyordu. Bunun üzerine çalışmaya başladı. Her geçen gün temposunu artırdı. Bir dahaki seçmelerde okul takımına girdi.

Bu, onun basketbol hayatının ilk basamağıydı. Önce amatör, ardından profesyonel lige transfer oldu.

O şimdi, yalnızca Amerika'nın değil, dünyanın yetiştirdiği "en büyük basketbol yıldızı" unvanını taşıyor.

SAHİ NEYDİ ÇOCUKLUK?

Bazen, üzüntülerimiz bir yağmur damlası gibidir. Biliriz ki, düşen bir damlanın devamı gelecek. Tabii zihnimizin en derinlerinde bir umut vardır. Güneş çıkarsa ebemkuşağı da belirir mazide. Güneşi anneye benzetirim. Çünkü anne gibi, omuzlarımıza binen yağmur damlalarının ıslaklığını kurutur.

O gün, küçücük bir kız olmaktan çıkmış, büyük olduğuma inanmıştım. Oysaki ihtiyacım olan tek şey, dizine oturup türlü şirinlikler yapabileceğim biriydi. Çocuk aklımla şikâyet ederdim Allah'a. Sanki bana kucak dolusu oyuncak verecekti.

Neydi çocukluk? Mahalledeki bütün çocukların, kucak kucak oyuncaklarından birini bile vermemeleri miydi? Ya da her gün, babanın yolunu gözleyip de yolu gözlenenin gelmemesi miydi? Annenin, her yere düştüğünde, dizlerini üflemesi miydi? Geçmedi, üflese de geçmedi.

Kızlar babalarına çok düşkündür. Ben de öyle... Lâkin kapımızın önünde uyuya kalana kadar. Sahi neydi çocukluk? Yağmurda ıslanıp üşümek mi? Bilemiyorum, bilmiyorum.

Songül YILBAK
11/D 503

ÜÇLÜ FİLTRE TESTİ

Bir gün bir tanıdığım, büyük filozof Sokrates'e rastladım ve dedi ki, "Arkadaşınla ilgili ne duyduğunu biliyor musun?" "Bir dakika bekle" diye cevap verdi Sokrates. Bana bir şey söylemeden önce senin küçük bir testten geçmeni istiyorum. Buna "Üçlü Filtre Testi" deniyor. "Üçlü Filtre?...""Doğru" diye devam etti Sokrates. Benimle arkadaşım hakkında konuşmaya başlamadan önce bir süre durup söyleyeceklerini filtre etmek, iyi bir fikir olabilir.

Birinci filtre "Gerçeklik Filtresi". Bana birazdan söyleyeceğin şeyin tam anlamıyla gerçeği yansıttığından emin misin?"

"Hayır," dedi bir süre duraklayan adam... "Aslında bunu sadece duydum ve..."

"Tamam," dedi Sokrates. "Öyleyse, sen bunun gerçekten doğru olup olmadığını bilmiyorsun.

Şimdi ikinci filtreyi deneyelim; "İyilik Filtresi". Arkadaşım hakkında bana söylemek üzere olduğun şey iyi bir şey mi?"

"Hayır, tam tersi..."

"Öyleyse," diye devam etti Sokrates. "Onun hakkında bana kötü bir şey söylemek istiyorsun ve bunun doğru olduğundan emin değilsin. Fakat yine de testi geçebilirsin, çünkü geriye bir filtre daha kaldı. "İşe Yararlık Filtresi". Bana arkadaşım hakkında söyleyeceğin şey benim işime yarar mı?"

"Hayır, gerçekten pek işine yaramayabilir..."

"İyi," dedi Sokrates, derin bir nefesin ardından. "Eğer, bana söyleyeceğin şey doğru değilse, iyi değilse ve işe yarar, faydalı bir şey de değilse bana niye söyleyesin ki?"

Bu, Sokrates'in iyi bir filozof sayılmasından önce, aklı ile büyük itibar, saygı görmesinin sebebiydi. Aklı ile kendini ve dostlarını toplumsal travmalardan korumasını bildiği gibi, bu konuda örnek bir eğitmeni de...

"Bir şey söylemeden önce dilini dokuz kere ağzında çevir, derler. Hiç fena nasihat değil. Çünkü üçüncü çevirmeye varmadan genellikle susmayı tercih ederiz."

Cenap Şehabeddin

EKRANDAKİ MESAJ

New York sokaklarının karla kaplandığı günlerde, ikisi de Amerika'nın değişik bölgelerinde iş gezisinde olan karı-koca Florida'da buluşup yaz sıcaklarının yaşandığı bu bölgede, birkaç gün geçirmeye karar verirler.

Kocasını eşinden önce gider Florida'ya; ertesi gün için de eşine yer ayırttıktan sonra, ona elektronik postayla bir mesaj gönderir. Fakat mesaj, adresi bir harf yanlış yazdığı için eşi yerine başka bir kadına gider. Bu kadın, bir gün önce ölmüş olan yaşlı bir adamın eşi.

Adamın, en az kendisi kadar yaşlı olan eşi, bilgisayar ekranında mesajı okuyunca korkunç bir çığlık atar ve yere düşer. Zaten çok üzgün olan kadının bu çığlığı üzerine ev halkı odaya dolar ve hemen herkes, yerde yatan kadına yardım için koşuşturmaya başlar. Kadıncağız bir süre sonra kendine gelir ve ne olduğunu soranlara bilgisayar ekranını gösterir. Ekrandaki mesaj şöyledir: "Sevgili karıcığım, bu gün buraya ulaşır ulaşmaz, yarın senin gelişinle ilgili bütün işlemleri tamamladım. Sonra da bana ayrılan yerime yerleştim. Burası gerçekten de dedikleri gibi çok sıcak. Seni özlemle bekliyorum."

Eşin.

Safahat'ten Seçmeler

“Bana sor sevgili kaari, sana ben söyleyeyim,
Ne hüviyette şu karşında duran eş'ârım:
Bir yığın söz ki, samûmiyyeti ancak hüneri;
Ne tasannu' bilirim, çünkü, ne san'atkârım.
Şi'r için “göz yaşı” derler; onu bilmem, yalnız,
Aczimin giryesidir hence bütün âsârım!
Ağlarım, ağlatamam; hissederim,
söyleyemem;
Dili yok kalbimin, ondan ne kadar bîzârım!
Oku, şâyed sana bir hisli yürek lâzımsa;
Oku, zira onu yazdım, iki söz yazdımsa.”

(kaari: **okuyucu** tasannu: **sanatlı söz, şairanelik**
eş'âr: **şiiirler** şi'ir: **şiiir** girye: **gözyaşı** âsâr: **eserler**)

NOT: Safahat'in baş tarafına “önsöz” niyetine
konduğu anlaşılan manzume. İmlâda, kitaba bağlı kaldık.

“Kuzum, ayıp mı çalışmak, günah mı yük taşımak?
Ayıp: dilencilik, işlerken el, yürürken ayak.”
(Safahat “Küfe”den)

**“Kim kazanmazsa bu dünyada bir ekmek parası:
Dostunun yüz karası; düşmanın maskarası”**

“Bir de baktım ki: tek onluk bile yokmuş kesede;
Mühürüm boynunu bükmüş duruyormuş sâde!
O zaman koptu içimden şu tehassür ebedî:
Ya hamiyetsiz olaydım, ya param olsa idi!”
(Safahat “Seyfi Baba”dan)

“Dinledin, gördün a oğlum, ne bozuk terbiyemiz!
Ne yapıp yapmalı, insanlığı öğretmeliyiz.”
(Safahat “Köse İmam”dan)

“Safahât'ımda, evet, şi'r arayan hiç bulamaz;
Yalınız, bir yeri hakkında: 'Hazîn işte bu!' der.
Küfe? Yok. Kahve? Hayır. Hasta? Değil. Hangisi ya?
Üç buçuk nazma gömülmüş koca bir ömr-i heder!”
(Safahat “İtiraf”)

“Şu kadar var ki, şebâbında ufak bir gayret
Başlamış... Bir gün olup parlayacaktır elbet.”
(Süleymaniye Kürsüsünde “Türkistan'a Hareket”ten)

“İnmemiştir hele Kur'an, bunu hakkiyle bilin,
Ne mezarlıkta okunmak, ne de fal bakmak için!”
(Süleymaniye Kürsüsünde “Çin ve Mançurya'da”dan)

“En ufak şeyle kanaat, çoğa kudret varken;
Yine ifrât ile vermek, veren eller darken;”

“Gece gündüz açık evler, kapılar mandalsız;
Herkesin sandığı meydanda, bilinmez hırsız.”
(Süleymaniye Kürsüsünde “Japonlar”dan)

**“Doğru yol işte budur, gel!” diye sen bir yürü de,
O zaman bak ne koşanlar göreceksin sürüde!”**
(Süleymaniye Kürsüsünde “Hindistan”dan)

“Ey cemaat, uyanın, el verir artık uyku!
Yok mu sizlerde vatan namına hiçbir duygu?”

**“Diye dursun atalar: 'Kal'a içinden alınır.'
Yok ki hiçbir işiden... Millet-i merhume sağır!”**

**“Girmeden tefrika bir millete, düşman giremez;
Toplu vurdukça yürekler, onu top sindiremez.”**

“Ey cemaat, yeter Allah için olsun, uyanın!..
Sesi pek müthiş öter sonra kulaklarda çanın!..”

**“Hem vatan gitti mi, yoktur size bir başka vatan;
Çünkü mirasyedi sâil, kovulur her kapıdan!”**

“Yalınız gösterilen yol tutacak yolsa gider;
Hissidir çünkü onun azmine daim rehber.”
(Süleymaniye Kürsüsünde “İstanbul'a Dönüş”ten)

Alınız ilmini Garb'ın, alınız san'atini;
Veriniz hem de mesâinize son sür'atini.”

“Aşılarken de vurun kendine kendinden aşı.
Şâyet isterseniz ağcın donanıp üstü başı,
Benzesin taze çiçeklerle bezenmiş geline;
Geçmesin, dikkat edin, balta çocuklar eline!”
(Süleymaniye Kürsüsünde “Terakki Sırrı”ndan)

“Gitme ey yolcu, beraber oturup ağlaşalım:
Elemim bir yüreğin kârı değil, paylaşalım.”

“Hani, milletlere meydan okuyan kavm-i necib
Görmedim bir kişi, tek bir kişi meydanda... Garib!”

**“Bir baksana: gökler uyanık, yer uyanıktır;
Dünyâ uyanıkken uyumak maskaralıktır!”**

**“Bir zamanlar biz de millet, hem nasıl milletmişiz:
Gelmişiz dünyaya milliyet nedir öğretmişiz!”**

“Biz ki her mevcudu yıktık, gayesiz bir fikr ile;
Yıkmadık bir şey bıraktık... Sade bir şey: âile.”
(Hakkın Sesleri)

**“Hayır, hayal ile yoktur benim alışveriğim;
İnan ki: her ne demişsem görüp de söylemişim.
Şudur cihanda benim en beğendiğim meslek;
Sözüm odun gibi olsun; hakikat olsun tek!”**
(Fatih Kürsüsünde)

“Bekaayı hak tanıyan, sa'yi (çalışmayı) vazife bilir;
Çalış, çalış ki, beka sa'y olursa hak edilir.”

“Vakaarı çoktan unuttun, hayâyı kaldırdın;
Mukaddesâtı ısırdın, Hudâ'ya saldırdın!
Ne hâtırâtına hürmet, ne san'atını yâd;
Deden de böyle mi yapmıştı ey sefil evlâd?”

**“Dolaş da yırtıcı arslan kesil, behey miskin!
Niçin yatıp, kötürüm tilki olmak istersin?
Elin kolun tutuyorken çalış, kazanmaya bak!
Ki artığınla geçinsin senin de bir yatalak.”**

**“Hülâsa, hepsi çalışmak, yorulmak isteyecek.
Fakat çalışmak için önce şart olan: istek.”**

**“Eğer yürekleriniz aynı hisle çarparsa;
Eğer o his gibi tek, bir de gâyeniz varsa;
Düşer düşer yine kalkarsınız, emin olunuz!..
Demek ki birliği temin edince kurtuluruz.”**
(Fatih Kürsüsünde “Vaiz Kürsüde”den)

"Bunca zamandır uyudun, kanmadın;
Çekmediğin kalmadı, uslanmadın.
Çiğnediler yurdunu baştan başa,
Sen yine bir kere kımıldanmadın!"
"Ey koca Şark, ey ebedî meskenet!
Sen de kımıldanmaya bir niyet et.
Korkuyorum Garb'ın elinden yarın,
Kalmıyacak çekmediğin mel'anet."
(Hâtıralar "Uyan!"dan)

"Ne irfandır veren ahlâka yükseklik, ne vicdandır;
Fazîlet hissi insanlarda Allah korkusundandır."

"Bu hissizlikle cem'iyet yaşar derlerse pek yanlış;
Bir ümmet göster, ölmüş mâneviyyâtiyle, sağ kalmış?"

"Kaç hakîki Müslüman gördümse, hep makberdedir;
Müslümanlık, bilmem amma, galiba göklerde dir."

"İsterim sizlerde görmek ırkınızdan yâdigâr,
Çok değil, ancak necib evlâda lâıyk tek şîâr."

"Kahraman ecdâdınızdan sizde bir kan yok mudur?
Yoksa: istikbâlinizden korkulur, pek korkulur!"

**"Gökten inmez bir de hiçbir şey... Bütün yerden taşar;
Kendi ahlâkiyle bir millet ölür, yahut yaşar."**

**"Sâde bir sözdür, fakat hikmetlerin en mücmeli:
Bir halâs imkânı var: Ahlâkımız yükselmeli."**
(Hâtıralar)

"Cehennem olsa gelen göğsümüzde söndürürüz;
Bu yol ki Hak yoludur, dönme bilmeyiz, yürürüz!"
(Hâtıralar "Berlin Hâtıraları"ndan)

"Gamsız insanlara eğlence gelirmiş yaşamak;
Yüreğin hisli mi işkencedesin, tâli'e (talihe) bak!"

"Yurdu baştan başa virâneye dönmüş Türk'ün;
Dünkü şen şatır ocaklar, yatıyor yerde bu gün."

"Nerde Ertuğrul'u koynunda büyütmüş obalar?
Hani Osman gibi, Orhan gibi gürbüz babalar?
Hani bir şanlı Süleyman Paşa? Bir kanlı Selim?
Âh, bir Yıldırım olsun göremezsin, ne elîm!"

"Gündüzün kimse görünmez: kadın erkek çalışır;
Varsa meydanda gezen tostopaç oğlanlardır."

"Şan, şeref duygusu millette nasıl yüksekse,
Merhamet hissi de öyleydi, değil miydi Köse?"

"Zulmü alkışlayamam, zâlimi asla sevemem;
Gelenin keyfi için geçmişe kalkıp sövemem."

"Üç buçuk soysuzun ardında zağarlık yapamam;
Hele hak namına haksızlığa ölsem tapamam."

"Yumuşak başlı isem, kim dedi uysal koyunum?
Kesilir belki, fakat çekmeye gelmez boyunum.
Kanayan bir yara gördüm mü yanar tâ ciğerim.
Onu dindirmek için kamçı yerim, çifte yerim.
Adam aldırma da geç git, diyemem, aldırırım:
Çiğnerim, çiğnenirim, hakkı tutar kaldırırm."

**"Nasihatim sana: herzeyle işigali bırak!
Adamlığın yolu nerdense, bul da girmeye bak!
Adam mısın: ebediyen cihanda hürsün, gez;
Yular takip seni bir kimsecik sürükleyemez.
Adam değil misin, oğlum, gönüllüsün semere;
Küfür savurma boyun kestiğin semercilere."**

"Ben ki ecdâda söven maskaralardan değilim,
Anarım hepsini rahmetle... Fakat münfailim.
Neye? Zerk etmediler kalbime bir damla ümîd.
Hoca, dünyada yaşanmaz, yaşamaktan nevmîd.
Daha mektepte çocuktuk, bizi yıldırır hayat;
Oysa hiç korku nedir bilmeyecektik, heyhat!
Neslim ürkekmiş, evet, yoktu ki ürktümeveni;
'Yürü oğlum!' diye teşci' edecek yerde beni,
Diktiler karşıma bir kapkara müstakbel ki,
Öyle korkunç olamaz hortlasa devler belki!
Bana dünyaya çıkarken 'batacağsın!' dediler...
Çıkmadan batmayı öğren, ne kadar saçma hüner!
'Ye'si ezber bilirim, azmi yüzünden tanımam;
Okutan böyle okutmuştu, beğendin mi, İmam?"

"Bir ışık gösteren olsaydı eğer, tek bir ışık
Biz o zulmetleri bin parça edip çıkmıştık.
İki üç yüz senedir serpemiyor bizde şebâb;
Çünkü bîçarenin âtisine îmanı harâb.
Hissi yok, fikri bozuk, azmini dersin: meflûc...
Hani ruhunda o haksızlığa isyan, o hurûc?"

"Ye'si tekfîr eden îmanima olsun ki yemin,
Bize telkîn-i ümid etmediler, yoksa bu din,
Yine dünyalara yaymıştı yeşil gölgesini;
Yine hakkın sesi boğmuştu dalâlin sesini."

"Âsım'ın nesli... diyordum ya... nesilmiş gerçek:
İşte çiğnetmedi nâmusunu, çiğnetmiyecek."
(Âsım)

"Allah'a dayan, sa'ye sarıl, hikmete râm ol...
Yol varsa budur, bilmiyorum başka çıkar yol."
(Gölgeler "Yeis Yok!"tan)

"Ecdâdını, zannetme, asırlarca uyurdu;
Nerden bulacaktın o zaman eldeki yurdu?"

"Müstakbeli bul, sen de koşanlarla bir ol da;
Maziye, fakat, yıkmaya kalkışma bu yolda.
Ahlâfa döner korkarım, eslâfa hücumu:
Mazisi yıkık milletin âtisi olur mu?"
(Gölgeler "Azimden Sonra Tevekkül"den)

"Toprakta gezen gölgeme toprak çekilince,
Günler şu heyûlayı da, er geç silecektir.
Rahmetle anılmak, ebediyet budur amma,
Sessiz yaşadım, kim beni, nereden bilecektir?"
(Gölgeler "Resmim için")

**"İhtiyar amcanı dinler misin, oğlum Nevruz?
Ne büyük söyle, ne çok söyle; yiğit işde gerek.
Lâfi bol, karnı geniş soyları taklid etme;
Sözü sağlam, özü sağlam, adam ol, ırkına çek."**
(Gölgeler "Nevruz'a")

Anne Babalara Açık Mektup

Çocuklarımız... Mutluluk, neşe, sevinç, güç, övünç, gurur, hayat kaynaklarımız... Gözbebeklerimiz... Ayaklarına diken batsa üzüldüğümüz ciğerparelerimiz... Dünyaya gelişlerini heyecanla beklediğimiz, talihleri güzel olsun diye dualar ettiğimiz, doğumlarından itibaren de üzerlerine titrediğimiz, gözümüzden sakındığımız, bir zarar gelmesin diye aklımıza gelen her türlü tedbiri aldığımız, yine de zaman zaman birtakım kazalara uğramalarına mani olamadığımız sevimli yumurcaklar...

Ailelerimizin bu sevimli mensupları gözümüzün önünde, gözümüzün içine baka baka, bize çok da fark ettirmeden büyüyüyorlar. Ve onlar büyüdükçe bazı sorunlar! baş göstermeye başlıyor. Önceleri; "ye kızım, ye oğlum, ye yavrum" ısrarları ve etraftakilere, "oğlum/kızım bir şey yemiyor" yakınmaları; sonraları "çalış oğlum, çalış kızım, çalış yavrum" zorlamaları ve elbette yine "oğlum/kızım ders çalışmıyor" sızlanmaları...

Çocuklarının iştahsız(!) olması, bazı anne-babaların ortak "sorun"larından biri gibi görünüyor. Çocukları, "onların kafalarında belirledikleri miktar kadar" yemek yerlerse anne babalar kendilerini "iyi" hissedecek ve muhtemelen "iyi anne baba" olduklarını düşünecekler. Aksi durumda da tabii ki tersini...

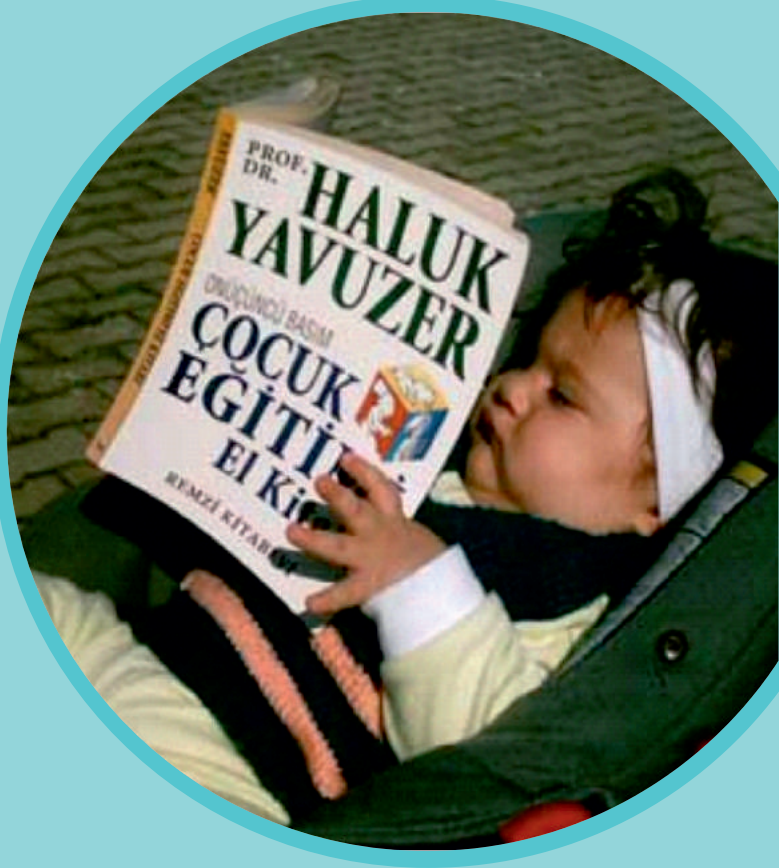
Çocuklar aslında iştahsız filan değil; fakat varsayalım ki iştahsızlar.. Peki bu çocuklar durup dururken mi iştahsız oldular? Bunda, daha konuşamadıkları, hatta emekleyemedikleri dönemde zavallılar, "ağızlarını büzdükleri, başlarını çevirdikleri hâlde" burunlarını sıkarak ağızlarını açtırıp sonra da açtırdıkları ağza mama kaşığını tıkan anne babaların hiç sorumluluğu yok mu?

Biz de ilk çocuğumuzda başlangıçta bu hatayı yaptık. Burnunu sıkıp ağızını açtırmadık ama, birimiz türlü şaklabanlıklar yaparken öbürü birkaç kaşık daha fazla mama yedirmeye çalıştı. Ta ki çocuğumuz altı aylıkken kontrol amacıyla götürdüğümüz çocuk doktoru bize, **"ağızını kapattıktan ya da başını çevirdikten sonra bir kaşık bile vermeyin, aksi hâlde ileride iştahsızlık sorunu yaşarsınız"** uyarısında bulununcaya kadar.

Bazı anne babaları anlamak gerçekten mümkün değil. Önce, "ye ye" diye ısrar ediyorlar, daha sonraları ise, "kızım/oğlum dikkat et, şişmanlıyorsun" diyorlar. (Ve gerçekten de obezite, ülkemizde giderek önemli bir sorun hâline geliyor.) Yani "yemek yeme" gibi zevkli bir işi, önce "ye", sonra da "yeme" diyerek çocukları için çile ve ızdıraba dönüştürmeyi başarıyorlar. Oysa daha en başta, sofrada veya masada, ne kadar yemek yiyeceği konusunda çocuğu özgür bıraksalar ve elbette öğrenim aralarındaki atıştırmalar, abur cubur yiyecekler konusunda belli sınırlandırmalar getseler, (her ne sebeple olursa olsun, ellerine lolipop şekerleri, kırakerleri vs. vermeseler) muhtemelen çocukların normal bir beslenme alışkanlıkları oluşacak.

Bu konuda bir anekdotu aktarmak istiyoruz. Eşim, bir ortaokulda Türkçe dersine girdiği yıllarda sınıflardan birinde öğrencilerinden, "hoşlandıkları ve hoşlanmadıkları şeyleri" anlatacakları bir kompozisyon yazmalarını istemiş. Evde bu yazıları okuyan eşim, bir öğrencisinin, hoşlanmadığı şeyleri anlatırken; "Annemin bana sürekli olarak 'yemek ye' demesinden nefret ediyorum." diye yazdığını söylemişti. Sanıyoruz bir tek bu örnek bile bize ve herkese bir şeyler söyler.

Evet, çocuklar okula başladıktan sonra da, "ye oğlum, ye kızım"ın devamı bu defa "çalış oğlum/çalış kızım, ödevini yap oğlum/ödevini yap kızım" şeklinde kendini gösteriyor. Ve maalesef "yemek" konusunda da, "ders" konusunda da bu tavrın sahibi daha çok "okumuş yazmış" (okur-yazar demiyoruz, lise bitirmiş, üniversite bitirmiş, basbayağı eğitilmiş) anne-babalar. Anne-babaların bunu elbette çocuklarını sevmedikleri için veya onlara eziyet olsun diye yaptıklarını söylemiyoruz. Bilâkis çocuklarını çok sevdikleri, onların "iyiliğini" ve elbette "çok başarılı" olmalarını istedikleri için böyle davrandıklarını düşünüyoruz. Ne var ki uyguladıkları yöntemin doğruluğu üzerinde pek düşünmedikleri ve muhtemelen araştırma da yapmadıkları anlaşılıyor.

Bu konuda da bir anekdotu aktaralım. Üniversite mezunu bir hanım. Hadi mesleğini söylemeyelim, meslektaşlarımız alınmasın. Kızına ikide bir ders çalışmasını söylüyor, çalışması gerektiğini hatırlatıyor, başarısının çok iyi olmadığını vurguluyor vs. Tabii kızı bu tavırdan son derece rahatsız. Annesi böyle davranmasa belki daha çok çalışacağını, daha başarılı olacağını filan söylüyor. İşin ilginç tarafı da şu: Anne, kendi öğrencilik yıllarında kendi annesinin de ona sık sık, "çalışmıyorsun" vurgusu yaptığını ve kendisinin, o zamanlar annesinin bu tavrına çok kızdığını söylüyor. Hatta bunu da yine kızının yanında söylüyor. Yani bu "durum" da "bizim ülkemizin bize has gerçeklerinden" biri.

Aslında "yöntem" gayet basit: Çocuğu daha en başta, yemeğini kendisi yemek istemeye başladığında desteklemek; (Tabii ondan çok daha önce, anne sütü yetersiz kalıp ek gıdalar vermeye başladığımızda, bebeğimiz ağızını kapadığında veya başını çevirdiğinde mama verme işini o anda keserek bebeğimizin **"doydum"** kararına **"saygı"** göstermek. Garibim zaten doyduğunu başka türlü nasıl anlatacak Allah aşkına! Belki, burnu sıkılarak tıklan ilk kaşıktaki mamayı anında suratınıza püskürterek. Sahi bu durumda kime kızıyoruz; bebeğe mi, kendimize mi?) sonrasında da yapabileceği işleri yapmasına izin vermek, hatta teşvik etmek; sandalyeye, koltuğa tırmanmaya kalktığında ona yardım etmeyip engel olmaya da kalkmayıp onu izlemekle yetinmek ve elbette tırmanma işi başarıyla tamamlandığında bir "gülümseme" veya "aferin"le ödüllendirmek. (Zira çocuklar bu tür mücadelelere, anne ya da babadan biriyle beraberken girişiyorlar ve "zafer" kazandıklarında dönüp anneye/babaya bakarak, hiç değilse bir gülümseme bekliyorlar.)

Böylece çocukta "sorumluluk bilincinin" oluşmasını; işe yarama duygusunun gelişmesini; onun, bir şeyler başarmaktan duyulan hazı hissetmesini sağlamak. Yani şu, kocaman bir **"mesele"** hâline getirdiğimiz sorunun çözümü gerçekte bu kadar basit! Sorumluluk duygusu ve görev anlayışı oluşan çocuk elbette ödevini de yapar, dersine de çalışır.

Bu arada bazı anne babaların maalesef "çocukları üzerinden yarıştıklarını" ve bunun çocukları da rahatsız eden son derece yanlış bir tutum olduğunu düşünüyoruz. (Komşunun çocuğu çatır çatır okuyormuş, sen daha sökemedin vs.) Yarabbi, çocuklarımızı bu tür anne-baba "tutumlarından" koru!

Diğer taraftan ilkokulda, ortaokulda çocuklarının sürekli olarak okulundaki en başarılı üç beş öğrenci arasında yer almasına alışan pek çok anne babanın, lisede de aynı beklenti içine girdiğini görüyoruz. İyi de, sözgelimi sınavla öğrenci alan bir lisede bu çocuğun dönem arkadaşlarının da tamamı değilse bile büyük çoğunluğu, ortaokulda kendi okullarının en başarılı öğrencileri arasındaydı. Ve bu çocuklar bu okula her sene, diyelim ki yüz elli kişi olarak giriyorlar. Lisede bu "yüz elli yıldız"ın içinden sadece üçü dereceye girecek, diğerleri de muhtemelen küçük puan farklılıklarıyla sıralanacak ve elbette bir çocuğumuz da bu listenin sonunda yer alacak. Ama onun bu listenin sonunda yer alması, "ortaokulda dereceye girmiş başarılı bir öğrenci" olma özelliğini asla gölgelemeyecek. Yani lütfen, "bizim çocuk lisede durakladı" türünden, çocuğumuzun motivasyonunu da olumsuz etkileyecek yaklaşımları bir kenara bırakalım. Ayrıca, "not" konusunda çocuğumuzu köşeye sıkıştırmaya kalkmayalım. Aksi hâlde onları kopyaya teşvik etmiş oluruz. O zaman da hep beraber otururüzölürüz.

Hem, bırakalım liseyi üniversiteyi; ilkokulda, ortaokulda kaçımız okulumuzdaki en başarılı öğrenciler arasına girdik ki? (Elbette girenlerimiz vardır, onlara sözümüz yok; aslında var, bizim girmiş olmamız çocuğumuzun da gireceği anlamına gelir mi?) Çocuğunu, filan dersin sınavından yetmiş veya seksen aldı diye azarlayan, ona olumsuz mesajlar veren anne babaları da biz bir eğitimci olarak anlamakta doğrusu çok güçlük çekiyoruz. Sayın anne/babalar, çocuğumuza; "Annem/babam, falan dersten seksen beş almama çok kızmıştı, ben şimdi filân dersten almış beş aldığımı nasıl söyleyeceğim?" kaygısını yaşatmaya hakkımız var mı? Böyle bir tavır, yolda yürürken taş veya çukura takılıp düşen küçük çocuğumuza, "neden düştün" deyip bir tokat da bizim atmamızdan çok farklı mıdır? Hem biz, sadece çocuğumuzun, sınıfında/okulunda "en başarılı öğrenci(lerden biri)" olmasıyla mı övüneceğiz? Bizim için "en yüksek değer" bu mu olacak? Yoksa çocuğumuzun kendisiyle ve hayatla barışık, ruhen ve bedenen sağlıklı, çevresine elinden geldiğince yardımcı olmaya çalışan, kendine ve başkalarına saygı duyan, çalışkan (çalışmayı seven, çalışmaktan yılmayan), sorumluluk duygusu gelişmiş, yüksek ahlâk sahibi bir insan olması mı bizim için daha önemli?

Ayrıca kendimize şu can alıcı soruyu da artık ve mutlaka sormalıyız diye düşünüyoruz. Biz; "çocuklarımızı" mı seviyoruz, "çocuklarımızın başarılarını" mı seviyoruz, yoksa "çocuklarımızı başarılarıyla da başarısızlıklarıyla da bir bütün olarak" mı seviyoruz. Aslında baştakiyle sondaki arasında fark az. Mesele büyük ölçüde ortadaki soruda dönüşüyor.

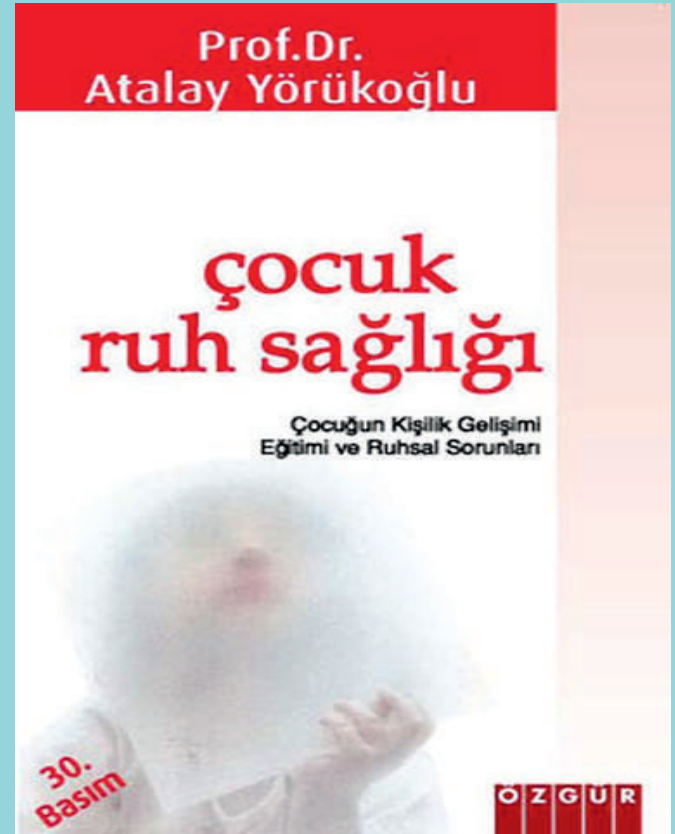
Bu kadar uzun bir girişten sonra geliyoruz lisedeki alan seçimlerine. Sağ olsunlar burada da anne babalarımızın epeycesinde bir "sayısal" alan, ondan daha önce elbette Fen Lisesi takıntısı orta yerde duruyor. (Fen Liseleriyle ilgili yaklaşım, ortaokullardaki pek çok meslektaşımızda da maalesef var. Bilhassa yönetici olanlarda. Tercihi hekimlik, mühendislik ya da bilim insanı olmaktan yana olanlar elbette öncelikle Fen Liseleriyle Anadolu Liselerini düşünmeli; ama Hukuk, Uluslararası İlişkiler, İktisat, İşletme gibi alanları ya da öğretmenliği düşünenler Fen ve Anadolu Liselerinin yanı sıra Sosyal Bilimler Liselerini de değerlendirmeli. Teknisyen, ara eleman olmak, kısa yoldan hayata atılmak veya lisede yöneldiği alanda yükseköğretime devam etmek ya da meslek liselerinde meslek dersi öğretmeni olmak isteyenler meslek liselerini; daha da kısa yoldan hayata atılıp para kazanmaya başlamak isteyenler meslekî eğitim -eski adıyla çıraklık eğitim- merkezlerini; tıp doktoru değil de "gönül doktoru" olup insanların "ruh dünyalarının inşasına" katkıda bulunmak isteyenler İmam-Hatip Liselerini düşünmeli. Müzik, resim gibi sanat alanlarıyla, spora yetenekli gençlerimizin mecburi istikâmeti zaten sanat ve spor liseleri.)

Tabii bu yeni bir durum değil. 1980 yılında liseyi bitiren bizlerde de, "çalışkan öğrenci fen bölümüne gider" şeklinde bir saplantı vardı. O zamanlar fen bölümü, edebiyat bölümü vardı liselerde. (Ortaokuldayken 'Fen Lisesi' lâfını bir kere, bir matematik öğretmenimizden duyduğumuzu hatırlıyoruz.) İlkokulda, ortaokulda "tarih"i çok seven, lisede "fizik"ten ve "matematik"ten çok zorlanan biz de, bizden önce açılan yoldan gittik ve lise birinci sınıf not ortalamamız da tuttuğu için fen koluna geçtik.

Sonuç, bugün biz bir edebiyat öğretmeniyiz. İşin ilginç yanı, lisede bizimle aynı dönemde okuyan ve edebiyat kolundan mezun olan iki arkadaşımız da bizimle aynı okulu kazandılar. Biri bizimle birlikte edebiyat öğretmeni oldu, öbürü coğrafya. İyi de benim ne işim vardı lisenin fen kolunda! Tabii o yıllarda sayısal zekâ nedir, sözel zekâ nedir, matematik zekâsı nedir, dil zekâsı nedir pek bilinmiyordu. Hiç değilse bizler bunlardan haberdar değildik.

Peki günümüzde bilgiye erişim bu kadar kolaylaştı, okullarda rehberlik servisleri, il merkezlerinde hatta büyük ilçelerin merkezlerinde Rehberlik Araştırma Merkezleri (RAM) öğrencilere, velilere bu kadar rehberlik hizmeti veriyor, sonuç olarak ne(ler) değişti. Yine pek çok çocuğumuz, "gönlündeki mesleğe" değil, çevrenin ve "başka" faktörlerin etkisiyle farklı mesleklerle yöneliyor. Pek çok anne baba yine çocuklarını, **"kendi gönülleriindeki"** veya **"olmak isteyip de olamadıkları"** mesleklerle doğru yönlendirmeye çalışıyor. Ve söylemeye gerek yok ki, başı "doktorluk" çekiyor.

Yıllar önce Lüleburgaz'da, Üstün Dökmen'in velilere yönelik bir seminerine gitmiştik. Sayın Dökmen, seminerinin bir yerinde, meslek seçimiyle ilgili olarak yaşadığı bir anekdotu aktardı. Gittiği şehirlerden birinde, alışveriş için bir mağazaya girmiş. Mağazanın sahibi ve işleticisi olan hanım Üstün Dökmen'i tanımış ve kısa bir hâl hatırlarından sonra biraz da içini dökmüş. "Hocam", demiş. "Ben aslında doktor olmak istiyordum. Tıp Fakültesini de kazandım; fakat daha sonra bırakmak zorunda kaldım. Sonrasında işletme okudum ve işte şimdi bu mağazaya sahibim. Ancak, doktorluk benim içimde bir 'yara' olarak kaldı. Altı yaşındaki kızımı şimdiden doktorluğa yönlendirmeye çalışıyorum."

Hanımefendi sohbet sırasında, "doktorluk içimde bir yara olarak kaldı" ifadesini birkaç kere kullanmış. Bunun üzerine Üstün Dökmen demiş ki: "Bakın hanımefendi, doktor olmayı çok istemişsiniz; ama sizden kaynaklanmayan sebeplerle bu mümkün olmamış ve doktorluk sizin içinizde bir yara olarak kalmış. Ama bakın işletme okumuşsunuz, güzel bir iş yerine sahip olmuşsunuz. Eğer içinizdeki bu yaranın sızısını azaltmak istiyorsanız, Tıp Fakültesinde okuyan ihtiyaç sahibi bir iki öğrenciye burs verebilir veya bir hastanenin bir sağlık ocağının bir odasını donatabilirsiniz. Fakat **çocuklarımız bizim, yaralarımızı saracağımız yara bantlarımız değiller.** Her ne kadar bizim çocuğumuz da olsalar ilgileri, yetenekleri bizden tamamıyla farklı olabilir." Üstün Dökmen'in bu "yara bandı" benzetmesi doğrusu bizi çok etkiledi. O günden beri de, şimdi burada olduğu gibi, yeri geldikçe anlatıyoruz.

Sevgili anne-babalar, bu, "çocuklarımız doktor olmasınlar" anlamına gelmiyor. Bilâkis, kendilerini uzun ve ağır bir eğitime hazır hissediyorlarsa, bundan da önemlisi, doktor olmayı kendileri istiyorlarsa, liseden mezun oldukları yıl puanları yetmese bile bir yıl daha hazırlansınlar, Tıp Fakültesine gitsinler, doktor olsunlar. Zira şu dünyada herhâlde çok az şey, "insanların dertlerine deva olabilmek kadar" mutlu edebilir bir insanı.

Ankara Sincan Lisesinde çalıştığımız yıllarda (1990-1994) bir gün, edebiyat kolu son sınıf şubelerinden birinde, öğrencilere tek tek, düşündükleri mesleği sormuştuk. Bu sınıfta gayet çalışkan, davranış olarak da örnek bir kız öğrenciye sıra geldiğinde içimizden, "keşke öğretmen olmak istediğini söylese" diye geçirdik. Zira bize göre bu öğrencimiz, "ideal bir öğretmen" olmanın potansiyelini kişiliğinde fazlasıyla barındırıyordu. Öğrencimiz "hukuk" okumak istediğini söyledi. Biz, bu hedefinin gerçekleşmesini diledikten sonra yine de şansımızı denemek istedik ve "Peki, hukuk olmazsa, öğretmenliği düşünür müsün?" diye sorduk bu defa da. Öğrencimiz, gayet kararlı bir şekilde, "Hocam, öğretmenlik bana göre bir meslek değil, ben öğretmenlik yapamam!" dedi.

Bu öğrencimiz o yıl Hukuk Fakültesini kazanamadı. Zaman zaman yolda karşılaşıyorduk. Yine bir karşılaşmamızda, ne yaptığını sorduk. "Hocam, Ankara Hukuktayım." dedi. Elbette biz de kendisini kutladık ve istediği fakülteyi kazanmış olmasına çok sevindiğimizi söyledik. Evet, bu öğrencimiz kararını vermişti ve hedefine ulaşmak için fazladan bir yıl daha hazırlanmıştı.

Yıllar önce okuduğumuz bir yazıda da şöyle bir durum anlatılıyordu. Genç, Hukuk Fakültesini bitirip diplomasını anne/babasına teslim ettikten sonra onlara: "Size istediğiniz şeyi getirdim. Şimdi, altı yaşımdan beri hayalini kurduğum mesleği yapmaya, itfaiyeci olmaya gidiyorum." diyordu. Bizim çocuğumuz da bunu ya da bir benzerini söyleyebilir mi, elbette söyleyebilir. Hayat onun hayatı, ne diyebiliriz ki!

Şuraya gelmeye ve şunu söylemeye çalışıyoruz. Ta bebekliklerinden başlayarak; çocuklarımızın neyi ne kadar yiyeceği, ne kadar yerse doyacağı, ona hangi kıyafetin ya da oyuncağın alınacağı, hangi dersi daha çok sevip hangi derse daha az ilgi duyacağı, hangi alana yöneleceği, hangi mesleği seçeceği gibi tamamıyla onu ilgilendiren konularda onun adına sürekli olarak biz karar verirsek, çocuklarımız yirmi yaşına geldiklerinde de kırk yaşına geldiklerinde de kendi kararlarını verme konusunda çok zorlanabilirler, kendilerini tam anlamıyla kendi ayakları üzerinde duran bir yetişkin olarak hissedemeyebilirler. Yani biz çocuklarımıza bu anlamda, hem de farkında olmadan, hatta onlara iyilik ettiğimizi de zannederek büyük kötülük etmiş oluruz. Bunun yerine onlara bebekliklerinden başlayarak "sorumluluk alma" ve "karar verme becerilerini geliştirme" konularında yardımcı olabilirsek inanın gerisini onlar kendileri halledebilirler.

Tabii bütün bunları söylerken çocuklarımızın kendileriyle ilgili konularda verecekleri her kararın "mutlaka isabetli olacağı" iddiasında değiliz. Elbette hata da yapacaklar. Ama bu hatalarından da sonuçta birçok şey öğrenecekler. Hem hangimiz hiç hata yapmadık, hiç yanlış yapmadık ki... Biz, becerebildiğimiz kadar rehberlik edelim ama seçimleri onlara bırakalım. Böylece onları hayatın zorluklarına karşı da en iyi şekilde hazırlamış oluruz.

Sevgili anne babalar, biz bir "eğitim bilimci" (pedagog) değiliz; ama otuz yıllık eğitimci, yirmi yedi yıllık da baba olarak böyle düşünüyoruz. Bu konularda daha akademik, daha ilmi, daha bir altı dolu yazılar okumak istersek Doğan Cüceloğlu'nun internet sitesini (www.dogancuceloglu.net) ziyaret edebiliriz. Ayrıca, "Çocuk Eğitimi El Kitabı" (Halûk Yavuzer), "Çocuk Ruh Sağlığı" (Atalay Yörükoğlu), "Öğretmenim Lütfen Bu Kitabı Okur musun?" (Hasan Yılmaz) adlı kitapları, bu yazarların diğer eserlerini ve yine Doğan Cüceloğlu, Üstün Dökmen, Ali Çankırılı gibi yazarların eserlerini okuyabiliriz. Ve eğer şimdiye kadar okumamışsak işe, bizim, "**çocuk yetiştirme sanatının alfabeti**" olarak gördüğümüz, Atalay Yörükoğlu'nun "**Pulsuz Dilekçe**" başlıklı bir sayfalık meşhur yazısını okumakla başlayabiliriz. (Bu yazıya internetten kolayca ulaşılabilir. Yani arama motoruna ya doğrudan "Pulsuz Dilekçe" yazacaksınız ya da "Lüleburgaz Mehmet Akif Ersoy Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi" yazacaksınız; "ana sayfa" açılınca da "Okul Dergisi"ni tıklayacaksınız.)

Son olarak şunu da özellikle belirtmek istiyoruz. Asla ve asla sizleri yargılamak gibi bir düşüncemiz olmadı bu yazıyı yazarken. Sadece, çocuklarımızın, "bağımsız kararlar alabilen/vereabilen, kendi kararlarının ve davranışlarının sorumluluğunu üstlenebilen, özgüvenleri yüksek, kendi ayakları üzerinde durabilen, sorumluluk sahibi kişiler" olmalarını istediğimiz için yazdık bütün bunları (sanıyoruz bunları sizler de istersiniz). Bir de galiba, hayata bir not düşmek istedik. Sonuçta, "Her şey 'çocuklarımız' ve 'Bu Ülke' için. Ve elbette, nihai anlamda 'insanlık' için." Bir eğitimci olarak bizim parolamız bu. Umarız kendimizi doğru anlatabilmişizdir.

Nevzat YÜKSEL
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

